

TRESC:

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

- Poz.: 580**—Spraw Wojskowych z dnia 5 czerwca 1934 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców marynarki wojennej 1143
- 581**—Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1934 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów . . 1182

580.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH

z dnia 5 czerwca 1934 r.

w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców marynarki wojennej.

Na podstawie art. 106 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców marynarki wojennej (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 12, poz. 85) zarządzam co następuje:

TYTUŁ I.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Artykuły, powołane w niniejszym rozporządzeniu bez określenia, oznaczają postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców marynarki wojennej (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 12, poz. 85).

Paragrafy, powołane w niniejszym rozporządzeniu bez określenia, oznaczają przepisy niniejszego rozporządzenia.

Do art. 6.

§ 2. Każdy żołnierz marynarki wojennej posiada stopień wojskowy.

Najniższy stopień wojskowy marynarza otrzymuje żołnierz bez szczególnego nadania z chwilą zaliczenia go do stanu faktycznego jednej z formacji marynarki wojennej.

Nadanie wyższego stopnia wojskowego może nastąpić tylko w drodze awansu.

§ 3. Stopnie wojskowe są rzeczywiste lub tytularne.

Stopień chorążego marynarki i stopień starszego marynarza są zawsze stopniami rzeczywistymi.

§ 4. Żołnierz marynarki wojennej tytułuje się wedle posiadanego stopnia wojskowego, podchorążego i podchorążego rezerwy marynarki wojennej przez dodanie do stopnia, tytułu „podchorąży marynarki wojennej” lub „podchorąży rezerwy marynarki wojennej”, — bez podawania specjalności.

W dokumentach osobistych (legitymacjach, poświadczeniach i t. p.), oraz w rozkazach, podaje się stopień wojskowy żołnierza marynarki wojennej, jego specjalność, przydział służbowy, a w razie potrzeby przydział macierzysty. Do nazw stopni wojskowych żołnierzy marynarki wojennej, pełniących służbę nadterminową lub zawodową, dodaje się wyrazy: „nadterminowy” lub „zawodowy”, a do nazw stopni wojskowych podchorążych i podchorążych rezerwy marynarki wojennej wyrazy: „podchorąży marynarki wojennej” lub „podchorąży rezerwy marynarki wojennej”.

§ 5. Stopniom wojskowym w marynarce wojennej, wymienionym w art. 6 odpowiadają następujące stopnie w formacjach wojska:

- stopniowi marynarza — stopień szeregowca,
- stopniowi starszego marynarza — stopień starszego szeregowca,
- stopniowi mata — stopień kaprała,
- stopniowi bosmanmata — stopień plutonowego,
- stopniowi bosmana — stopień sierżanta,
- stopniowi starszego bosmana — stopień starszego sierżanta,
- stopniowi chorążego marynarki — stopień chorążego.

Do art. 7.

§ 6. Szeregowcy marynarki wojennej, odbywający obowiązkową służbę czynną, składają przysięgę wojskową zasadniczo po ukończeniu podstawowego wyszkolenia żołnierskiego (wstępnego). Ter-

min składania przysięgi oznacza szef kierownictwa marynarki wojennej, który jest również właściwy do oznaczenia terminu złożenia przysięgi przez tych szeregowców marynarki wojennej, którzy jej w terminie zasadniczym nie złożyli.

Uprawnienia swe w tym kierunku może szef kierownictwa marynarki wojennej przekazać dowódcom floty i flotylli rzecznej w obrębie podległych im formacji.

Termin składania przysięgi przez uczniów szkoły podchorążych marynarki wojennej oznacza komendant tej szkoły.

§ 7. Przysięgę wojskową odbierają duchowni właściwych wyznań, odczytując rotę przysięgi w brzmieniu ustalonym w artykule 7 dla danego wyznania, w obecności dowódcy formacji lub wyznaczonego przez niego oficera. W razie nieobecności duchownego, przysięgę może odebrać dowódca formacji lub wyznaczony przez niego oficer.

Do art. 8.

§ 8. Spokrewnionymi do 4 stopnia włącznie są:

- a) w linii prostej: dziadek, ojciec, syn, wnuk i t. d.,
- b) w linii bocznej: bracia, bracia rodziców, synowie rodzeństwa, synowie rodzeństwa rodziców.

Spowinowaconymi do 2 stopnia są: pasierb, ojciec żony i bracia żony.

§ 9. Dowódca formacji powinien, przed przydzieleniem podoficera lub szeregowca marynarki wojennej na stanowisko związane z administracją pieniężną lub materiałową, upewnić się, czy do objęcia przezeń tego stanowiska nie ma przeszkód, określonych w art. 8, a w przypadku ich ujawnienia, zarządzić lub spowodować odpowiednie przesunięcia personalne.

Do art. 9.

§ 10. W marynarce wojennej ustala się następujące rodzaje specjalności:

A) specjalności wspólne:

- 1) artylerzyści,
- 2) dalmierzyści,
- 3) specjaliści uzbrojenia z grupą:
 - puszkarzy,
 - rusznikarzy,
 - pyrotechników,
 - chemiczno - gazową,
 - optyków;
- 4) ster - sygnaliści,
- 5) maszyniści,
- 6) elektrotechnicy,
- 7) teletechnicy,
- 8) radjotechnicy,
- 9) nurkowie,
- 10) strzelcy,
- 11) instruktorzy wychowania fizycznego,
- 12) administracyjni,
- 13) stołowi,
- 14) sanitariusze z grupą sanitarno-weterynaryjną (tylko na lądzie),
- 15) orkiestranci,

16) rzemieślnicy z grupą:

- cieśli okrętowych,
- szewców,
- krawców,
- kucharzy,
- kowali,
- podkuwaczy,
- ślusarzy,
- stolarzy,
- litografów,
- zegarmistrzów.

B) Specjalności wyłącznie dla floty:

- 17) artylerzyści nadbrzeżni,
- 18) torpeda - minierzy,
- 19) torpeda - maszyniści,
- 20) miernicy.

C) Specjalności wyłącznie dla flotylli rzecznej:

- 21) motorzyści,
- 22) gazo - minierzy.

D) Specjalności wyłącznie dla aeronautyki marynarki wojennej:

a) specjalności lotnicze:

- 23) mechanicy samolotowi,
- 24) radjotechnicy lotniczy,
- 25) mechanicy oświetlenia,
- 26) fotolaboranci,
- 27) meteorolodzy,
- 28) mechanicy uzbrojenia,
- 29) pyrotechnicy lotniczy;

b) specjalności nie lotnicze:

- 30) kierowcy samochodowi,
- 31) mechanicy samochodowi.

Ewentualny podział podoficerów i szeregowców marynarki wojennej na inne specjalności ustala osobne zarządzenia szefa kierownictwa marynarki wojennej.

§ 11. Przeznaczenie podoficerów i szeregowców marynarki wojennej do poszczególnych specjalności następuje po uzyskaniu przez nich odpowiedniego wykształcenia, którego zakres określi szef kierownictwa marynarki wojennej.

§ 12. Niezależnie od stopni wojskowych, określonych w art. 6, istnieją szczególne tytuły (służbowe, funkcyjne) związane z wykonywaniem służby wojskowej. Tytuły te, sposób ich nabycia oraz przypadki, w których następuje ich utrata, określają osobne rozkazy.

Do art. 10.

§ 13. Tryb przenoszenia podoficerów i szeregowców marynarki wojennej z jednej specjalności do innej, z urzędu lub na własną prośbę, ustala w drodze oddzielnych przepisów szef kierownictwa marynarki wojennej.

Prawo przenoszenia podoficerów i szeregowców marynarki wojennej z jednej specjalności do innej służy szefowi kierownictwa marynarki wojennej, który uprawnienia swe w tym zakresie może przekazać dowódcom floty i flotylli rzecznej w obrębie podległych im formacji.

Do art. 11.

§ 14. Podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej, pełniący czynną służbę, jest obowiązany

do noszenia w służbie i poza służbą przepisowego umundurowania oraz uzbrojenia.

Podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej nie ma natomiast prawa do noszenia munduru i uzbrojenia wojskowego:

- a) w razie pobytu zagranicą lub na obszarze w. m. Gdańska, jeśli rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej;
- b) w przypadku, gdy za popełnione przestępstwo przekazany został w myśl obowiązujących przepisów sądowi karnemu powszechnemu i w myśl decyzji sądowej przebywa w areszcie tymczasowym sądu powszechnego lub w charakterze oskarżonego staje na rozprawę przed sądem karnym powszechnym;
- c) w innych przypadkach, określonych w szczególnych przepisach lub rozkazach.

§ 15. Szef kierownictwa marynarki wojennej w wyjątkowych i na szczególne uwzględnienie zasługujących przypadkach może zezwolić podoficerowi lub szeregowcowi marynarki wojennej na jego prośbę na noszenie munduru wojskowego:

- a) zagranicą lub na obszarze w. m. Gdańska; postanowienie to nie ma zastosowania do przypadków noszenia munduru w porcie zagranicznym w myśl § 28 ust. 3,
- b) w przypadkach określonych w § 14 lit. b).

Do art. 13.

§ 16. Podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej, pełniący czynną służbę wojskową, nadterminowi i zawodowi marynarki wojennej w stanie czynnym oraz w stanie nieczynnym, nie mają czynnego prawa wyborczego do sejmiku i senatu, tudzież nie mogą być członkami żadnych stowarzyszeń o charakterze politycznym, ani nie mogą należeć do zarządów, dyrekcji lub komisji rewizyjnych takich stowarzyszeń; nie wolno im również brać udziału w zjazdach, zebraniach, odczytach, ani w żadnych innych akcjach o charakterze politycznym.

§ 17. Podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej, pełniący czynną służbę wojskową, nadterminowi i zawodowi w stanie czynnym oraz w stanie nieczynnym, mogą należeć do nieposiadających charakteru politycznego stowarzyszeń (związków):

- a) wojskowych, t. j. zakładanych przez żołnierzy służby czynnej na podstawie zezwolenia przełożonego o uprawnieniach co najmniej dowódcy okręgu korpusu, a mających na celu działalność pozostającą w związku ze służbą wojskową (oświatowych, sportowych i t. p.);
- b) innych, na podstawie indywidualnego zezwolenia szefa kierownictwa marynarki wojennej, który swe uprawnienia w tym zakresie może przekazać dowódcy floty i flotylli rzecznej w obrębie podległych im formacji.

Indywidualne zezwolenie na należenie do nie-wojskowych stowarzyszeń (związków) nie jest wymagane w przypadkach, w których chodzi o stowarzyszenia (związki) uznane przez Ministra Spraw Wojskowych za dozwolone dla żołnierzy. Stowarzyszenia takie (związki) ogłasza Minister Spraw

Wojskowych w dzienniku urzędowym Ministerstwa Spraw Wojskowych.

§ 18. Podoficerom i szeregowcom marynarki wojennej, pełniącym czynną służbę wojskową, nadterminowym i zawodowym w stanie czynnym oraz w stanie nieczynnym, nie wolno przy wstępowaniu do stowarzyszeń (związków) niewojskowych poddawać się balotażowi, ani też w czasie należenia do nich — sądowi koleżeńskiemu stowarzyszenia (związku) w jakiegokolwiek formie.

Do art. 14.

§ 19. Podoficerom i szeregowcom marynarki wojennej, pełniącym czynną służbę wojskową nie wolno do czasu przeniesienia ich do rezerwy wstępować w związki małżeńskie bez zezwolenia właściwego przełożonego, którym jest:

- a) dla formacji floty — dowódca floty,
- b) dla formacji flotylli rzecznej — dowódca flotylli,
- c) dla innych formacji marynarki wojennej — przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

Właściwy przełożony udzieli takiego zezwolenia, gdy zajdą przypadki wyjątkowe i zasługujące na szczególne uwzględnienie, jak np. konieczność oddania gospodarstwa lub przedsiębiorstwa pod nadzór, zaopiekowania się sierotami potrzebującymi opieki kobiecej, małżeństwo na łożu śmierci lub w ciężkiej chorobie, grożącej śmiercią i t. p.

Podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej, którzy zawarli związki małżeńskie bez zezwolenia właściwego przełożonego, odpowiadają karnie według postanowień kodeksu karnego wojskowego — przed sądami wojskowymi.

§ 20. Podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej, pozostający w szeregach, ubiegając się o zezwolenie na zawarcie małżeństwa, proszą o to przy raporcie przełożonego jednostki morskiej lub lądowej zajmującego etat co najmniej kapitana, który składa w drodze służbowej odpowiedni meldunek przełożonemu wskazanemu w § 19.

Podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej, urlopowani na ściśle określony termin z powodu czasowej niezdolności do czynnej służby (kategoria „B” zdolności fizycznej), oraz stale urlopowani w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, ubiegając się o zezwolenie na zawarcie związków małżeńskich, wnoszą pisemną prośbę do właściwego powiatowego komendanta uzupełnień, który jest uprawniony do udzielenia takiego zezwolenia.

§ 21. Do meldunku (prośby) należy dołączyć:

- a) dokumenty, potwierdzone przez powiatową władzę administracji ogólnej, że zachodzi konieczność zawarcia małżeństwa;
- b) świadectwo moralności narzeczonej;
- c) świadectwo wojskowo-lekarskie, stwierdzające stan zdrowia proszącego o zezwolenie, a jeżeli chodzi o podoficera lub szeregowca marynarki wojennej, urlopowanego na ściśle określony termin lub też stale urlopowanego, świadectwo lekarza urzędowego (wojskowego, powiatowego, miejskiego i t. p.).

§ 22. O zawarciu małżeństwa należy zameldować przełożonemu wskazanemu w § 20 w ciągu dni 14 od dnia zawarcia ślubu, przedstawiając równocześnie wyciąg z metryki ślubu.

Zawarcie małżeństwa przez podoficera lub szeregowca marynarki wojennej jest notowane w jego ewidencji.

§ 23. Zezwolenie na zawarcie małżeństwa, udzielone w myśl niniejszego rozporządzenia (wzór Nr. 1), jest poświadczeniem, że ze strony władzy wojskowej nie ma przeszkód do zawarcia małżeństwa; nie przesądza ono jednak, czy do zawarcia małżeństwa nie zachodzą inne ustawowe przeszkody.

Udzielone zezwolenie zachowuje swą ważność na czas 6 miesięcy od dnia jego udzielenia.

Do art. 15.

§ 24. Przeniesienie do rezerwy podoficera lub szeregowca marynarki wojennej, pełniącego czynną służbę wojskową lub nadterminowego, wybranego na posła do sejmu lub senatora, zarządza dowódca formacji macierzystej na podstawie listu wierzytelnego, wydanego przez komisję wyborczą, lub na podstawie legitymacji, wydanej przez biuro sejmu lub senatu.

Przed załatwieniem formalności, związanych z przeniesieniem do rezerwy, zarządza dowódca formacji, do której stanu faktycznego należy wybrany podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej, jego natychmiastowe urlopowanie.

Przeniesienie do rezerwy pod względem formalnym następuje na ogólnych zasadach z tem, że podoficer lub szeregowiec przez czas trwania mandatu nie otrzymuje przydziału mobilizacyjnego i nie może być powołany do ćwiczeń w rezerwie, ani też do służby wojskowej w czasie mobilizacji lub uzupełnienia wojska w przypadkach, gdy bezpieczeństwo Państwa tego wymaga.

Z chwilą wygaśnięcia mandatu podlega taki podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej wszystkim obowiązkom, wynikającym z ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym i otrzymuje przydział mobilizacyjny na ogólnych zasadach.

Do art. 16, 66—72, 95.

§ 25. Przez urlop należy rozumieć zwolnienie podoficera lub szeregowca marynarki wojennej na określony przez przełożonego okres czasu od wszelkich zajęć służbowych, z prawem opuszczenia miejsca postoju formacji albo okrętu i obowiązkiem powrotu do formacji lub na okręt po upływie tego okresu.

Przed upływem tego okresu podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej jest obowiązany powrócić z urlopu:

- a) w przypadku mobilizacji, zarządzenia stanu wyjątkowego lub uzupełnienia wojska, gdy bezpieczeństwo Państwa tego wymaga;
- b) w przypadku zarządzenia przerwy urlopu przez przełożonego.

W przypadku określonym pod a) urlopowany jest obowiązany powrócić bez osobnego wezwania niezwłocznie i najkrótszą drogą do swej formacji lub na swój okręt — w przypadku określonym pod b)

obowiązuje go termin powrotu, określony w rozkazie.

§ 26. Podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej mogą korzystać z następujących urlopów:

- 1) okolicznościowych,
- 2) świątecznych,
- 3) wypoczynkowych,
- 4) wakacyjnych,
- 5) przesiedleniowych,
- 6) wyróżniających,
- 7) leczniczych.

Podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej, pełniący obowiązkową służbę czynną, mogą ponadto otrzymać urlopy rolne oraz urlopy rybackie, których czas trwania i warunki udzielania ustala każdorazowo Minister Spraw Wojskowych oddzielnym zarządzeniem.

§ 27. Urlopy okolicznościowe są udzielane podoficerom i szeregowcom marynarki wojennej w ważnych sprawach osobistych, rodzinnych i majątkowych.

Czas ich trwania nie może przekraczać jednakowo, jeśli idzie o podoficerów i szeregowców zawodowych marynarki wojennej — 7-miu dni, a jeśli idzie o podoficerów i szeregowców niezawodowych marynarki wojennej — 5-ciu dni, o ile nie zachodzą przypadki przewidziane w ust. 1 lub 5 § 28.

Prawo udzielania tych urlopów służy:

do 3 dni — przełożonym jednostek pływających i lądowych, zajmującym etat kapitana,

ponad 3 dni — przełożonym, zajmującym etat co najmniej komandora podporucznika.

§ 28. Podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej, należący do załóg okrętów Rzeczypospolitej Polskiej, znajdujących się na wodach lub w portach zagranicznych i w porcie gdańskim, otrzymać mogą urlop okolicznościowy, uprawniający ich do udania się na ląd. Jako dokument legitymacyjny otrzymują oni w tym przypadku zaświadczenie o pozwoleniu udania się na ląd (wzór Nr. 2). Zaświadczenie to daje urlopowanemu prawo przebywania na lądzie przez okres czasu, na jaki opiewa zaświadczenie, nie dłużej jednak niż trwa postój okrętu w porcie.

Zaświadczenie o pozwoleniu udania się na ląd wydaje dowódca jednostki pływającej, albo zespołu tych jednostek.

Zaświadczenie to uprawnia urlopowanego do noszenia w porcie zagranicznym munduru wojskowego, jednak bez broni.

Wymienieni dowódcy są również uprawnieni do zezwolenia podoficerom lub szeregowcom marynarki wojennej, należącym do załogi okrętu Rzeczypospolitej Polskiej, znajdującego się w porcie zagranicznym lub gdańskim, na udanie się włąb danego kraju lub na teren w. m. Gdańska.

Udzielony urlop nie może w tym przypadku przekraczać okresu czasu, przewidzianego dla postoju okrętu w danym porcie.

Urlopowany obowiązany jest chodzić w ubraniu cywilnem, jeśli władze danego państwa nie wyraziły zgody na noszenie przezeń munduru wojskowego.

§ 29. Urlopy świąteczne są udzielane podoficerom i szeregowcom marynarki wojennej na czas głównych świąt wyznaniowych.

Czas trwania tych urlopów oraz warunki ich udzielania określa każdorazowo Minister Spraw Wojskowych.

W szkole podchorążych marynarki wojennej terminy i czas trwania urlopów świątecznych są przewidziane programem nauk.

Prawo udzielania tych urlopów służy:

- do 3 dni—przełożonym jednostek pływających i lądowych, zajmującym etat kapitana,
- ponad 3 dni — przełożonym, zajmującym etat co najmniej komandora podporucznika.

§ 30. Z urlopów wypoczynkowych mogą korzystać podoficerowie i szeregowcy zawodowi i nadterminowi marynarki wojennej oraz podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej odbywający czynną służbę wojskową, a należący do personelu latającego lotnictwa morskiego.

Normy urlopów wypoczynkowych wynoszą:

- a) dla podoficerów i szeregowców zawodowych marynarki wojennej w okresie pierwszych 3 lat służby zawodowej 14 dni w roku służby, w następnych 3 latach 21 dni, w dalszych latach służby zawodowej 28 dni w roku;
- b) dla podoficerów i szeregowców nadterminowych marynarki wojennej—14 dni w roku służby;
- c) dla podoficerów i szeregowców marynarki wojennej z personelu latającego lotnictwa morskiego — 21 dni w drugim roku obowiązkowej służby czynnej.

Podoficerowie i szeregowcy zawodowi i nadterminowi marynarki wojennej, należący do personelu latającego lotnictwa morskiego, oraz podoficerowie i szeregowcy zawodowi i nadterminowi marynarki wojennej, pełniący służbę w szczególnie ciężkich warunkach, korzystają z urlopów wypoczynkowych:

- a) podoficerowie i szeregowcy zawodowi marynarki wojennej do 28 dni w poszczególnym roku służby;
- b) podoficerowie i szeregowcy nadterminowi marynarki wojennej do 21 dni w poszczególnym roku służby.

Jednostki marynarki wojennej, w których podoficerowie i szeregowcy zawodowi i nadterminowi marynarki wojennej mogą korzystać z dłuższych urlopów wypoczynkowych, ze względu na szczególnie ciężkie warunki służby, określają rozkazy szefa kierownictwa marynarki wojennej.

Na poczet urlopu wypoczynkowego zalicza się urlopy okolicznościowe, przekraczające w sumie 5 dni w ciągu jednego roku służby, oraz urlopy zdrowotne i kuracyjne.

Prawo udzielania tych urlopów służy:

- a) na jednostkach pływających — przełożonym tych jednostek, zajmującym etat co najmniej komandora-porucznika, a jeśli idzie o jednostki samodzielne (wydzielone) etat komandora-podporucznika,

- b) w jednostkach lądowych — przełożonym a uprawnieniach dowódcy pułku.

§ 31. Urlopy wakacyjne są udzielane wyłącznie uczniom szkoły podchorążych marynarki wojennej.

Urlopów tych udziela komendant szkoły między jednym rokiem szkolnym a drugim, w terminach i na okresy czasu, przewidziane programem nauki szkolnej.

§ 32. Urlopy przesiedleniowe mogą być udzielane podoficerom i szeregowcom zawodowym i nadterminowym marynarki wojennej przy przeniesieniu, jeśli powoduje ono stałą zmianę przynależności służbowej — do formacji dyzlokowanej w innym garnizonie.

Normy urlopów przesiedleniowych wynoszą od 3 — 14 dni, w zależności od warunków rodzinnych, komunikacyjnych, odległości i t. p.

Prawo udzielania podoficerom i szeregowcom zawodowym lub nadterminowym marynarki wojennej urlopów przesiedleniowych służy przełożonemu jednostki pływającej lub lądowej, do której podoficer zawodowy lub nadterminowy marynarki wojennej został przeniesiony, według zasad określonych w ust. ost. § 30.

§ 33. Urlopy wyróżniające mogą być udzielane podoficerom i szeregowcom marynarki wojennej, pełniącym czynną służbę wojskową:

- a) za wyróżnienie się w służbie, w szczególności w przypadkach wykazania gorliwości lub odwagi przy pełnieniu służby wartowniczej, asystencyjnej, bezpieczeństwa, ochrony granic i t. p.;
- b) za osiągnięte wybitne wyniki w jednym z działów wyszkolenia lub gorliwość i dobre postępy w służbie wogóle.

Czas trwania urlopu wyróżniającego wynosi 10 dni i może być udzielony tylko jeden raz w czasie odbywania obowiązkowej służby czynnej.

Prawo udzielania tych urlopów służy przełożonym wymienionym w ustępie ostatnim § 30.

§ 34. Urlopy lecznicze dzielą się na urlopy zdrowotne, kuracyjne oraz urlopy udzielane na czas do ukończenia postępowania rewizyjno-lekarskiego.

Podstawę do udzielenia urlopu zdrowotnego stanowi świadectwo wojskowo-lekarskie, wystawione przez naczelnego lekarza formacji, a jeżeli chodzi o podoficerów i szeregowców marynarki wojennej, należących do personelu latającego lotnictwa morskiego, również świadectwo wojskowo-lekarskie wystawione przez kierownictwo centrum badań lotniczo-lekarskich.

Podstawę do udzielenia urlopu kuracyjnego stanowi świadectwo wojskowo-lekarskie, wystawione przez komendanta wojskowego zakładu leczniczego (garnizonowej izby chorych, szpitala garnizonowego, morskiego, okręgowego lub szkolnego). Podoficerom i szeregowcom zawodowym marynarki wojennej mogą być udzielane urlopy kuracyjne tylko na podstawie świadectwa wojskowo-lekarskiego, wystawionego przez komendanta wojskowego szpitala morskiego lub okręgowego (art. 70).

Podstawę do udzielenia urlopu na czas do ukończenia postępowania rewizyjno-lekarskiego stanowi orzeczenie, wystawione przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną.

§ 35. Urlopy zdrowotne mogą być udzielane podoficerom i szeregowcom marynarki wojennej: zawodowym, nadterminowym, pełniącym czynną służbę wojskową, oraz uczniom szkoły podchorążych marynarki wojennej.

Urlopów tych udziela się, gdy stan zdrowia podoficera lub szeregowca marynarki wojennej nie wymaga ani wykonania zabiegów leczniczych, ani też opieki lekarskiej, przyczem rokuje zupełną poprawę stanu zdrowia, a jednak czasowo znosi lub zmniejsza w znaczniejszym stopniu zdolność do pełnienia służby wojskowej.

Czas trwania urlopu zdrowotnego nie może przekraczać:

- a) dla podoficerów i szeregowców marynarki wojennej nadterminowych, oraz pełniących czynną służbę wojskową—4 tygodni w ciągu czasu trwania obowiązkowej służby czynnej lub jednego roku zobowiązania się do służby nadterminowej;
- b) dla podoficerów i szeregowców zawodowych marynarki wojennej — 4 tygodni w ciągu jednego roku służby zawodowej;
- c) dla uczniów szkoły podchorążych marynarki wojennej — 4 tygodni w ciągu jednego roku szkolnego.

Podoficerom i szeregowcom marynarki wojennej, należącym do personelu latającego lotnictwa morskiego oraz do załóg łodzi podwodnych, urlop zdrowotny może być udzielony w przypadkach wyjątkowych na czas do 6 tygodni, na podstawie świadectwa wojskowo-lekarskiego, wystawionego dla należących do personelu latającego przez kierownictwo centrum badań lotniczo-lekarskich, a dla należących do załóg łodzi podwodnych przez komendanta wojskowego zakładu leczniczego (garnizonowej izby chorych, szpitala garnizonowego, morskiego, okręgowego lub szkolnego).

Prawo udzielania podoficerom i szeregowcom marynarki wojennej urlopów zdrowotnych służy przełożonemu jednostki pływającej lub lądowej, do której stanu faktycznego należy urlopowany, — według zasad określonych w ustępie ostatnim § 30.

§ 36. Urlopy kuracyjne mogą być udzielane podoficerom i szeregowcom marynarki wojennej: zawodowym, nadterminowym, pełniącym czynną służbę wojskową, oraz uczniom szkoły podchorążych marynarki wojennej.

Urlopów tych udziela się podoficerom i szeregowcom marynarki wojennej, pozostającym na leczeniu w wojskowych zakładach leczniczych, gdy stan zdrowia nie wymaga już dalszej opieki lekarskiej, a przebyte choroby zakaźne, ostre schorzenia, lub zabiegi operacyjne powodują konieczność dłuższego wypoczynku, po którym przewiduje się powrót do zdrowia i całkowitą zdolność fizyczną do pełnienia służby wojskowej.

Czas trwania urlopu kuracyjnego nie może przekraczać:

- a) dla podoficerów i szeregowców marynarki wojennej nadterminowych, oraz pełniących czynną służbę wojskową—6 tygodni w ciągu jednego roku zobowiązania się do służby nadterminowej, lub czasu trwania obowiązkowej służby czynnej;
- b) dla uczniów szkoły podchorążych marynarki wojennej — 6 tygodni w ciągu jednego roku szkolnego.

Urlop kuracyjny dla podoficerów i szeregowców zawodowych marynarki wojennej może być udzielony na taki okres czasu, by nieprzerwane niepełnienie służby z powodu złego stanu zdrowia (z powodu choroby i leczenia się), oraz przebywania na urlopie leczniczym nie przekraczało 6 miesięcy w ciągu jednego roku (art. 70 i ust. 1 art. 78).

Prawo udzielenia urlopu kuracyjnego przysługuje komendantowi wojskowego zakładu leczniczego (garnizonowej izby chorych, szpitala garnizonowego, morskiego, okręgowego lub szkolnego), a jeśli chodzi o podoficerów i szeregowców zawodowych marynarki wojennej — komendantowi wojskowego szpitala okręgowego lub morskiego. Przed udzieleniem urlopu kuracyjnego uczniom szkoły podchorążych marynarki wojennej komendant wojskowego zakładu leczniczego powinien uzgodnić swe stanowisko z komendantem szkoły podchorążych marynarki wojennej.

O udzieleniu urlopu kuracyjnego należy niezwłocznie zawiadomić dowódcę (komendanta, kierownika) formacji, do której stanu faktycznego należy urlopowany.

§ 37. Urlopów leczniczych na czas do ukończenia postępowania rewizyjno-lekarskiego udziela się podoficerom lub szeregowcom marynarki wojennej, co do których wdrożono to postępowanie, jeśli udzielony urlop nie przedłuży go lub nie utrudni.

Prawo udzielania tych urlopów podoficerom i szeregowcom marynarki wojennej, pozostającym na leczeniu w wojskowym zakładzie leczniczym (garnizonowej izbie chorych, w szpitalu garnizonowym, morskim, okręgowym lub szkolnym), służy komendantowi zakładu; — innym podoficerom i szeregowcom marynarki wojennej udziela takiego urlopu przełożony jednostki pływającej lub lądowej, do której stanu faktycznego należy urlopowany, według zasad określonych w ust. ost. § 30.

O udzieleniu urlopu na czas do ukończenia postępowania rewizyjno-lekarskiego powinien komendant wojskowego zakładu leczniczego zawiadomić niezwłocznie przełożonego formacji, do której stanu faktycznego należy urlopowany.

§ 38. Udzielenie urlopu należy ogłosić w rozkazie dziennym formacji, do której stanu faktycznego należy urlopowany, z oznaczeniem rodzaju, czasu trwania, oraz pierwszego i ostatniego dnia urlopu.

§ 39. Prośbę o przedłużenie urlopu składa urlopowany pisemnie przez komendanta garnizonu, dołączając do niej dowody, stwierdzające potrzebę przedłużenia. Komendant garnizonu po zaopiniowaniu prośby przesyła ją niezwłocznie przełożonemu, który udzielił urlopu.

Jeśli w miejscu pobytu urlopowanego nie ma komendy garnizonu, wnosi on prośbę wprost do tego przełożonego, który udzielił urlopu.

Jeśli powodem prośby o przedłużenie urlopu jest zły stan zdrowia, należy do niej dołączyć świadectwo wystawione przez lekarza wojskowego, przy czym, jeżeli w miejscu pobytu urlopowanego nie ma lekarza wojskowego, świadectwo może wystawić lekarz urzędowy (powiatowy, miejski), a w razie jego braku — lekarz prywatny.

Prośbę o przedłużenie urlopu należy przedstawić w takim terminie, aby załatwienie jej mogło nastąpić przed ukończeniem urlopu. Wyjątkowo w przypadkach szczególnie nagłych, oraz gdy w miejscu pobytu urlopowanego nie ma władzy wojskowej, może urlopowany zwrócić się także w późniejszym terminie telegraficznie do przełożonego, który udzielił urlopu, z prośbą o jego przedłużenie — podając powody.

W przypadkach szczególnie nagłych może przedłużyć urlop również komendant garnizonu, zawiadamiając o tem niezwłocznie przełożonego, który udzielił urlopu.

§ 40. W razie śmierci urlopowanego w czasie urlopu, przesyła urzędnik stanu cywilnego, lub prowadzący księgi metrykalne, urzędowe zawiadomienie o zejściu do komendy garnizonu, znajdującej się w miejscu śmierci urlopowanego, a jeśli śmierć nastąpiła w miejscowości, w której nie ma komendy garnizonu — do powiatowej władzy administracji ogólnej.

Komendant garnizonu lub powiatowa władza administracji ogólnej przesyła zawiadomienie o zejściu dowódcy (komendantowi, kierownikowi) tej formacji marynarki wojennej, w której zmarły pełnił ostatnio czynną służbę wojskową.

Koszty pogrzebu urlopowanego ponosi Skarb Państwa według norm określonych przez Ministra Spraw Wojskowych. Jeśli pogrzeb urlopowanego był urządzony przez rodzinę, gminę, lub osoby postronne, zwraca się na ich prośbę koszty tak zw. kompletu pogrzebowego, w skład którego wchodzi: krzyż, trumna i tablica. Prośbę o zwrot kosztów należy przesłać do tej formacji marynarki wojennej, w której zmarły pełnił ostatnio służbę, dowódca zaś formacji przesyła ją do szefa kierownictwa marynarki wojennej, który zarządza wypłatę.

§ 41. Podoficerom i szeregowcom marynarki wojennej, pełniącym czynną służbę wojskową, nadterminowym i zawodowym, udziela zezwolenia na wyjazd zagranicę lub na obszar w. m. Gdańska szef kierownictwa marynarki wojennej, który uprawnienia swe w tym zakresie może przekazać dowódcy floty w obrębie podległych mu formacji.

Postanowienie to w niczem nie umniejsza uprawnień, przewidzianych w § 28, przysługujących dowódcom jednostek pływających.

§ 42. Podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej, którzy otrzymali zezwolenie na wyjazd do miejscowości, położonych na obszarze w. m. Gdańska, otrzymują legitymację służbową, którą obowiązani są okazać na żądanie władz gdańskich, wobec których legitymacja ta w myśl art. 16 umowy pol-

sko-gdańskiej z dnia 24 października 1921 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 16, poz. 139) jest dowodem osobistym, uprawniającym do przekroczenia granicy polsko-gdańskiej i pobytu na obszarze w. m. Gdańska.

§ 43. Podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej, którzy otrzymali zezwolenie na wyjazd zagranicę, proszą na tej podstawie powiatową władzę administracji ogólnej o wydanie paszportu zagranicznego, przy czym uzyskanie wiz na paszporcie należy do otrzymującego zezwolenie.

§ 44. Podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej, przebywający zagranicą lub na obszarze w. m. Gdańska, jest obowiązany zawiadomić pisemnie szefa polskiej placówki dyplomatycznej (konsularnej), a na obszarze w. m. Gdańska, Komisarza Generalnego R. P. o swym przybyciu, celu i terminie pobytu, oraz o swym wyjeździe.

Jeśli przy placówce dyplomatycznej urzęduje attaché wojskowy, zawiadomienie to powinno się odbywać za jego pośrednictwem.

O przyjeździe należy meldować w ciągu 24 godzin od chwili przybycia, podając dokładny adres, o wyjeździe zaś na 24 godziny przed opuszczeniem miejsca pobytu, z zaznaczeniem, do której miejscowości podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej się udaje.

Podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej powinni w przeciągu 24 godzin zawiadomić pisemnie szefa polskiej placówki dyplomatycznej (konsularnej, attaché wojskowego), a na obszarze w. m. Gdańska — Komisarza Generalnego R. P., o każdej zmianie adresu. Meldunek ten odpada w razie podróży celem zwiedzenia danego kraju, w którym to przypadku podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej podaje program swej podróży z wykazem miejscowości, które zamierza kolejno zwiedzić i określeniem czasu pobytu w każdej z nich.

§ 45. Postanowienia §§ 42 — 44 nie mają zastosowania do podoficerów i szeregowców marynarki wojennej, należących do załóg okrętów Rzeczypospolitej Polskiej, a uprawnionych do udania się na ląd na podstawie pozwolenia, przewidzianego w § 28 ustęp 1.

§ 46. Sprawę przekroczenia granicy Państwa w celach turystycznych lub sportowych, normują oddzielne rozkazy Ministra Spraw Wojskowych. Do art. 20.

§ 47. Podoficer i szeregowiec marynarki wojennej obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystkie sprawy, o których powziął wiadomość pośrednio lub bezpośrednio ze względu na wykonywaną służbę, jeżeli sprawy te uznano za tajne, lub gdy utrzymania ich w tajemnicy wymaga dobro publiczne lub względy służbowe.

Obowiązek zachowania tajemnicy trwa zarówno w czasie pełnienia służby czynnej, jako też po przejściu w stan nieczynny lub spoczynku albo po przeniesieniu do rezerwy lub pospolitego ruszenia, oraz po rozwiązaniu stosunku służbowego z jakiegokolwiek powodu.

Od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić podoficera lub szeregowca marynarki wojennej — szef kierownictwa marynarki wojennej.

Zwolnienia od obowiązku zachowania tajemnicy wolno odmówić jedynie wtedy, gdyby jej ujawnienie mogło wyrządzić Państwu poważną szkodę.

Do art. 21.

§ 48. Podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej mogą być przenoszeni z jednej formacji marynarki wojennej do innej z urzędu, jeśli tego wymagają względy służbowe, lub na własną prośbę, jeśli na to zezwalają względy służbowe.

Przez przeniesienie należy rozumieć zmianę formacji, w której podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej ma pełnić służbę rzeczywiście i stale (t. j. bez określenia czasu jej trwania).

§ 49. Przeniesienie podoficera lub szeregowca marynarki wojennej w obrębie formacji (przesunięcie) zarządza dowódca (komendant, kierownik) formacji.

Przeniesienie podoficera lub szeregowca marynarki wojennej z jednej formacji marynarki wojennej do innej, z urzędu lub na prośbę, zarządza szef kierownictwa marynarki wojennej, który uprawnienia swe w tym zakresie może przekazać:

1) dowódcy floty, jeśli chodzi o przenoszenie podoficerów i szeregowców marynarki wojennej w obrębie formacji floty;

2) dowódcy flotylli rzecznej, jeśli chodzi o przenoszenie w obrębie formacji flotylli.

W przypadku, gdy przeniesienie z jednej formacji marynarki wojennej do innej następuje z urzędu, a nie jest imienne, przełożony jednostki morskiej lub lądowej — o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku, wyznacza imiennie tych podoficerów lub szeregowców marynarki wojennej, którzy mają być przeniesieni.

§ 50. Przeniesienie podoficera lub szeregowca marynarki wojennej z marynarki wojennej do formacji wojska, lub podoficera i szeregowca z formacji wojska do marynarki wojennej, z urzędu, następuje na zasadzie zarządzenia Ministra Spraw Wojskowych.

§ 51. Przeniesienie podoficera lub szeregowca marynarki wojennej do formacji wojska, lub podoficera i szeregowca z formacji wojska do marynarki wojennej, na prośbę, może nastąpić, jeśli podoficer lub szeregowiec odpowiada warunkom wymagany dla przyjęcia do marynarki wojennej lub do tego rodzaju wojska, do którego ma być przeniesiony, albo też warunki te uzyska w myśl szczególnych przepisów, wydanych przez Ministra Spraw Wojskowych.

Przeniesienie takie może nastąpić tylko za zgodą szefa kierownictwa marynarki wojennej, oraz dowódców danego rodzaju wojska na szczeblu Ministerstwa Spraw Wojskowych. Przeniesienie następuje na zasadzie zarządzenia Ministra Spraw Wojskowych.

§ 52. Podoficerowie lub szeregowcy przeniesieni z marynarki wojennej do formacji wojska, lub odwrotnie, zachowują wszelkie nabyte przez służbę

wojskową uprawnienia osobiste. Poza tem do przeniesionych odnoszą się wszelkie postanowienia obowiązujące podoficerów i szeregowców wojska, względnie marynarki wojennej w zależności od tego czy nastąpiło przeniesienie do formacji wojska, czy też do marynarki wojennej.

§ 53. Przeniesienie uczniów szkół (kursów) kształcących na oficerów rezerwy z formacji wojska do marynarki wojennej lub odwrotnie, może nastąpić tylko na wniosek komendanta szkoły (kursu), stwierdzający nienadawanie się ucznia do służby w marynarce wojennej, lub w danym rodzaju wojska, wskutek niedostatecznego teoretycznego lub praktycznego przygotowania, lub wskutek braku szczególnych zdolności fizycznych, wymaganych w marynarce wojennej lub w danym rodzaju wojska — za zgodą szefa kierownictwa marynarki wojennej oraz dowódców danego rodzaju wojska na szczeblu Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Przeniesienie zarządza Minister Spraw Wojskowych.

TYTUŁ II.

Rozdział I.

Podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej służby czynnej.

Do art. 22.

§ 54. Poborowi i ochotnicy, powołani do służby czynnej w marynarce wojennej w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, pełnią tę służbę przez czas określony w art. 4 pkt. 1 lit. a) tej ustawy (obowiązkowa służba czynna) w formacjach marynarki wojennej, na podstawie przydziału uskutecznionego przez powiatowego komendanta uzupełnień w myśl rozkazów Ministra Spraw Wojskowych o wcielaniu poborowych (ochotników) do szeregów.

§ 55. Zaliczenie powołanego do obowiązkowej służby czynnej w marynarce wojennej — do stanu faktycznego formacji następuje w dniu zgłoszenia się powołanego do formacji.

Dowódca formacji ogłasza w rozkazie dziennym na podstawie karty powołania, oraz dokumentów ewidencyjnych, które formacja otrzymała od powiatowego komendanta uzupełnień, datę zgłoszenia się powołanego do formacji i jego przydział (wcielenie).

Wszelkie należności i inne prawa związane z czynną służbą wojskową, przysługują powołanemu od chwili zaliczenia go do stanu faktycznego formacji (wcielenie), i od tej chwili ciąży na nim wszelkie obowiązki wynikające z pełnienia czynnej służby wojskowej.

§ 56. Warunki, jakim musi odpowiadać ochotnik celem przydzielenia go do służby wojskowej w marynarce wojennej, ogłasza na podstawie rozkazu Ministra Spraw Wojskowych, dowódca okręgu korpusu w obwieszczeniu o ochotniczym zaciągu.

§ 57. Poborowi zakwalifikowani do służby w marynarce wojennej, którzy na podstawie ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym mają prawo do skróconej czynnej służby wojskowej, są przy-

dzielani bądź to do szkół kształcących na oficerów rezerwy marynarki wojennej, bądź też do formacji marynarki wojennej celem wyszkolenia na podoficerów rezerwy marynarki wojennej.

Czas trwania służby czynnej tych poborowych, wcielonych do szkół kształcących na oficerów rezerwy, lub do formacji marynarki wojennej, jest jednakowy.

Wcielenie poborowych, posiadających prawo do skróconej czynnej służby wojskowej — do szeregów, przeprowadzają powiatowi komendanci uzupełnień w myśl zasad określonych rozkazem Ministra Spraw Wojskowych o wcielaniu poborowych z cenzusem.

§ 58. Szkoła podchorążych rezerwy marynarki wojennej kształci podoficerów i szeregowców marynarki wojennej na oficerów rezerwy marynarki wojennej.

O pomyślnym wyniku ukończenia tej szkoły decyduje ocena, ustalona dla wyrażenia ostatecznego ogólnego postępu ucznia w myśl przepisów o klasyfikacji i ocenie postępów uczniów szkół kształcących na oficerów rezerwy marynarki wojennej. Ocena nie może być niższa od stopnia: „ledwie dostateczny”.

Ukończenie z pomyślnym wynikiem tej szkoły jest stwierdzane świadectwem, oraz ogłaszane w rozkazie dziennym i notowane w ewidencji.

Uczniowie, którzy szkoły tej nie ukończyli z wynikiem pomyślnym, nie otrzymują świadectw. Nieukończenie szkoły jest ogłaszane w rozkazie dziennym i notowane w ewidencji.

§ 59. Uczeń szkoły podchorążych rezerwy marynarki wojennej, który szkołę tę ukończył z wynikiem pomyślnym, otrzymuje tytuł podchorążego rezerwy marynarki wojennej. Tytuł ten nadaje szef kierownictwa marynarki wojennej, albo uprawniony przez niego organ.

Nadanie tytułu podchorążego rezerwy marynarki wojennej jest ogłaszane w rozkazie dziennym i notowane w ewidencji.

§ 60. Zwolnienie ze szkoły kształcącej na oficerów rezerwy marynarki wojennej następuje:

- a) w przypadkach, które w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym pociągają za sobą utratę prawa do skróconej czynnej służby wojskowej;
- b) w przypadku degradacji, orzeczonej w myśl wojskowych przepisów dyscyplinarnych;
- c) w przypadkach ujawnionej niełojalności państwowej, lub ujawnionego działania przeciwnego pojęciu godności oficera i honoru;
- d) w przypadkach niedostatecznych postępów w wyszkoleniu, stwierdzonych przy okresowych kwalifikacjach uczniów.

O zwolnieniu ze szkoły decyduje komendant szkoły. Fakt i powody zwolnienia ogłasza się w rozkazie dziennym szkoły.

§ 61. Utratę tytułu podchorążego rezerwy (pospolitego ruszenia) marynarki wojennej z powodów określonych w ust. 4 art. 23 stwierdza co do podoficerów, pełniących czynną służbę wojskową,

przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku, który utratę tego tytułu ogłasza w rozkazie dziennym, zawiadamiając o tem dowódcę formacji macierzystej.

Stwierdzenie utraty tytułu podchorążego rezerwy (pospolitego ruszenia) marynarki wojennej przez podoficerów nie pełniących czynnej służby wojskowej, należy do właściwości powiatowego komendanta uzupełnień.

§ 62. Uczniom szkół kształcących na oficerów rezerwy marynarki wojennej, którzy nie ukończyli szkoły z wynikiem pomyślnym (§ 58), lub też którzy zostali z niej zwolnieni (§ 60), może komendant szkoły zaliczyć nabyte wykształcenie za szkołę podoficerską lub za wyszkolenie odpowiadające szkole podoficerskiej w danej specjalności, jeżeli powody zwolnienia nie dyskwalifikują ucznia do awansu na wyższy stopień, oraz jeżeli nabyte wykształcenie odpowiada zakresowi wyszkolenia szkoły podoficerskiej.

Zaliczenie szkoły, kształcącej na oficerów rezerwy marynarki wojennej, za szkołę podoficerską (równorzędną) jest ogłaszane w rozkazie dziennym i notowane w ewidencji.

§ 63. Do szkoły podchorążych rezerwy marynarki wojennej może być przyjęty podoficer zawodowy marynarki wojennej po 6 latach służby odbytej w charakterze podoficera zawodowego marynarki wojennej, jeżeli odpowiada następującym warunkom:

- a) odbył co najmniej sześcioletnią służbę w marynarce wojennej jako zawodowy, w tem co najmniej 12 miesięcy pływania na jednostkach morskich w kampanii czynnej;
- b) posiada stopień co najmniej bosmanmata;
- c) nie przekroczył 32 roku życia;
- d) zdał egzamin, wykazujący wykształcenie ogólne w zakresie szkoły średniej ogólnokształcącej (równorzędnej);
- e) zdał egzamin, wykazujący wykształcenie specjalne nawigacyjne lub mechaniczne w zakresie głównych przedmiotów nawigacyjnych lub mechanicznych, wchodzących w program Państwowej Szkoły Morskiej;
- f) posiada odpowiednie kwalifikacje moralne i służbowe.

§ 64. Prośby o przyjęcie do szkoły podchorążych rezerwy marynarki wojennej, wnoszą podoficerowie zawodowi marynarki wojennej w drodze służbowej do szefa kierownictwa marynarki wojennej.

Do prośby napisanej i podpisanej własnoręcznie należy dołączyć:

- a) dokładny życiorys ze szczególnem uwzględnieniem przebiegu służby wojskowej;
- b) świadectwa szkolne oraz świadectwo z egzaminu, złożonego w myśl postanowień podanych w pkt. d) i e) § 63.

Do prośby kandydata dołącza przełożony jednostki pływającej lub lądowej zajmujący etat co najmniej kapitana, wyciąg ewidencyjny i wyciąg z księgi kar, oraz opinuje prośbę w tym kierunku, czy kandydat zasługuje na przyjęcie go do szkoły podchorążych rezerwy marynarki wojennej.

Analogicznie opinują prośbę kolejni wyżsi przełożeni.

Dowódca formacji macierzystej dołącza do podania kandydata odpisy jego półrocznych kwalifikacyj z ostatnich 3 półroczy.

§ 65. W razie przyjęcia kandydata do szkoły podchorążych rezerwy marynarki wojennej, przełożony wskazany w ust. 3 § 64, zawiadamia o tem kandydata, który w jego obecności wypełnia deklarację (wzór Nr. 3), iż prosi o przeniesienie go do rezerwy z dniem ukończenia szkoły lub też zwolnienia z niej z powodów przewidzianych w § 60.

§ 66. Z dniem ukończenia szkoły dowódca formacji macierzystej przenosi na podstawie zawiadomienia komendanta szkoły—podoficera zawodowego do rezerwy, bez względu na to czy podoficer zawodowy ukończył szkołę z wynikiem pomyślnym. Przeniesienie do rezerwy następuje również w przypadkach zwolnienia podoficera zawodowego ze szkoły, kształcącej na oficerów rezerwy marynarki wojennej, z powodów przewidzianych w § 60.

Czas spędzony w szkole zalicza się podoficerowi zawodowemu do czasu służby zawodowej.

§ 67. Podoficer zawodowy marynarki wojennej, który ukończył szkołę kształcąca na oficerów rezerwy marynarki wojennej — z wynikiem pomyślnym, zostaje mianowany podporucznikiem rezerwy marynarki wojennej na warunkach przewidzianych w ustawie z dnia 20 czerwca 1924 r. o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów Polskiej Marynarki Wojennej (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 626).

Do art. 24.

§ 68. Pod zajęciem ubocznem rozumieć należy zajęcie, które nie ma bezpośredniego związku ze służbą wojskową, a nie jest dozwolone według obowiązujących regulaminów lub rozkazów.

Do art. 25.

§ 69. Degradacja następuje:

- a) na podstawie prawomocnego wyroku sądu wojskowego, orzekającego karę degradacji podoficera marynarki wojennej lub starszego marynarza;
- b) na podstawie prawomocnego wyroku sądu karnego powszechnego, pociągającego za sobą w myśl przepisów kodeksu karnego wojskowego degradację podoficera marynarki wojennej lub starszego marynarza;
- c) na podstawie orzeczenia degradacji, wydanego przez komisję dyscyplinarną w myśl wojskowych przepisów dyscyplinarnych.

Karę degradacji ogłasza w rozkazie dziennym dowódca (komendant, kierownik) formacji, do którego stanu faktycznego należy zdegradowany. Od dnia ogłoszenia tej kary w rozkazie, zdegradowany powraca do stopnia marynarza.

§ 70. Zdegradowany podoficer marynarki wojennej zostaje na wniosek dowódcy (komendanta, kierownika) formacji przeniesiony do innej formacji marynarki wojennej.

Zdegradowanego starszego marynarza przesuwają dowódca (komendant, kierownik) formacji — w jej obrębie.

§ 71. Zdegradowany podoficer marynarki wojennej lub starszy marynarz może być ponownie awansowany, jeżeli charakter czynu i skutki wyroku sądowego nie stoją temu na przeszkodzie, po przesłужeniu w stopniu marynarza co najmniej 6 miesięcy, jeżeli w tym czasie sprawował się nienagannie.

Do art. 26 i 27.

§ 72. Czas czynnej służby wojskowej (§ 54) liczy się od chwili wcielenia do stanu faktycznego formacji.

Jeżeli rozkazem Ministra Spraw Wojskowych został określony dla wcielenia dłuższy niż jednodniowy okres czasu, a zgłoszenie się powołanego do formacji nastąpiło w tym okresie, to czas czynnej służby wojskowej liczy się od pierwszego dnia tego okresu.

§ 73. Na poczet czasu czynnej służby wojskowej zalicza się podoficerom i szeregowcom marynarki wojennej:

- a) w całości czas trwania kary pozbawienia wolności, orzeczonej w postępowaniu dyscyplinarnym;
- b) czas trwania kary pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem sądu wojskowego lub sądu karnego powszechnego, jeśli czas ten nie przenosi trzech tygodni;
- c) czas pobytu w niewoli lub zaginięcia na terenie działań wojennych, jeżeli zostanie stwierdzone, że dostanie się do niewoli lub zaginięcie było usprawiedliwione. Postanowienia §§ 198 — 202 mają tu odpowiednie zastosowanie.

§ 74. Przeniesienie do rezerwy podoficera lub szeregowca marynarki wojennej, pełniącego czynną służbę wojskową, zarządza dowódca (komendant, kierownik) formacji macierzystej w trybie i na zasadach określonych szczególnymi przepisami wydanymi przez Ministra Spraw Wojskowych.

§ 75. Podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej, pełniący czynną służbę wojskową, przeniesiony do rezerwy, zatrzymuje posiadany stopień wojskowy, do którego nazwy, celem określenia stosunku do służby wojskowej, dodaje się wyraz: „rezerwy”.

§ 76. Przeniesienie do rezerwy wskutek odbycia czynnej służby wojskowej następuje zasadniczo po upływie tego dnia, w którym kończy się obowiązek odbywania tej służby w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, po odliczeniu jednak z tego czasu następujących okresów:

- a) trwania kary pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem sądowym, a przenoszącej czas 3 tygodni;
- b) czasu karalnej nieobecności w swej jednostce, lub na swem stanowisku służbowym, stwierdzonej skazującym wyrokiem sądowym;
- c) urlopu udzielonego wskutek czasowej niezdolności do pełnienia czynnej służby wojskowej (§ 80);

d) nieusprawiedliwionego czasu pobytu w niewoli lub czasu zaginięcia na terenie działań wojennych.

Podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej, który z powodów, wymienionych pod lit. a) do d) — nie dopełnił obowiązku odbycia czynnej służby wojskowej, przez okres czasu, przez który służył jego rocznik — obowiązany jest dosłużyć taki okres czasu, by łącznie z dotychczasową czynną służbą wojskową, równał się on czasowi czynnej służby wojskowej jego rocznika. Odsłużenie powinno nastąpić bezpośrednio po ustaniu przeszkód wymienionych pod lit. a) do d).

§ 77. Jeżeli podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej, w czasie zwolnienia jego rocznika do rezerwy, znajduje się w areszcie dyscyplinarnym, w więzieniu lub w zakładzie leczniczym, przeniesienie do rezerwy następuje po odcierpieniu kary dyscyplinarnej lub sądowej, albo po wyjściu z zakładu leczniczego, jeżeli pozwala na to stan jego zdrowia.

Jeżeli sądowa kara pozbawienia wolności przekracza czas 3 tygodni, a nie przekracza 1 roku, przeniesienie do rezerwy następuje dopiero po odbyciu kary w więzieniu wojskowym i odsłużeniu w szeregach czasu, brakującego do okresu czynnej służby wojskowej, przez który służył jego rocznik.

Jeżeli natomiast kara sądowa przekracza 1 rok pozbawienia wolności, podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej, pełniący czynną służbę wojskową, może być w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym stale urlopowany, celem odbycia kary w więzieniu cywilnym. Powołanie do służby wojskowej następuje w tym przypadku po odbyciu kary pozbawienia wolności, jeżeli jest to dopuszczalne wedle ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

§ 78. Przeniesienie podoficera lub szeregowca marynarki wojennej, pełniącego czynną służbę wojskową, do rezerwy przed upływem czasu przewidzianego w ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym, następuje na podstawie zarządzenia, wydanego przez Ministra Spraw Wojskowych w myśl art. 74 powyższej ustawy.

Warunki i sposób zwalniania określa Minister Spraw Wojskowych każdorazowo odrębnym zarządzeniem.

§ 79. Stałe urlopowanie podoficerów i szeregowców marynarki wojennej zarządza każdorazowo oddzielnym rozkazem Minister Spraw Wojskowych w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

Z dniem stałego urlopowania podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej zostaje skreślony ze stanu faktycznego marynarki wojennej, a we wszelkich sprawach dotyczących jego wojskowego stosunku zwraca się do właściwego powiatowego komendanta uzupełnień.

Podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej stale urlopowany nie ma prawa do noszenia munduru wojskowego.

Przeniesienie do rezerwy stale urlopowanych zarządza powiatowy komendant uzupełnień w termi-

nie i w sposób ustalony rozkazami Ministra Spraw Wojskowych.

§ 80. Podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej, co do którego wojskowo - lekarska komisja rewizyjna orzekła, że nie może czasowo pełnić czynnej służby wojskowej, zostaje po zatwierdzeniu orzeczenia przez przełożonego o uprawnieniach dowódcy okręgu korpusu, urlopowany na przeciąg jednego roku (urlopowanie na ściśle określony termin z powodu czasowej niezdolności do pełnienia czynnej służby).

Urlopowanie zarządza dowódca formacji macierzystej.

Podoficer lub szeregowiec taki z chwilą otrzymania urlopu zostaje skreślony ze stanu faktycznego marynarki wojennej i z ewidencji formacji macierzystej, oraz nie ma prawa do noszenia munduru wojskowego.

Urlopowany na ściśle określony termin zwraca się we wszystkich sprawach dotyczących jego wojskowego stosunku do powiatowego komendanta uzupełnień.

Po upływie okresu urlopowania, urlopowany jest obowiązany bez szczególnego wezwania zameldować się u powiatowego komendanta uzupełnień w terminie oznaczonym w dokumencie urlopowym, celem ponownego zbadania jego zdolności fizycznej do czynnej służby wojskowej.

§ 81. Przeniesienie podoficera lub szeregowca marynarki wojennej, odbywającego czynną służbę wojskową, do pospolitego ruszenia, zarządza dowódca formacji macierzystej na podstawie orzeczenia wojskowo - lekarskiej komisji rewizyjnej, ustalającego kategorię „C” lub „D” zdolności fizycznej do służby wojskowej i zatwierdzonego przez przełożonego o uprawnieniach dowódcy okręgu korpusu.

§ 82. Podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej, przeniesiony do pospolitego ruszenia zatrzymuje posiadany stopień wojskowy, do którego nazwy, celem określenia stosunku do służby wojskowej, dodaje się wyrazy: „pospolitego ruszenia”.

Do art. 28.

§ 83. Zwolnienie z czynnej służby wojskowej bez przeniesienia do rezerwy na skutek zarządzenia wykluczenia z wojska (art. 28 pkt. 1) następuje w trybie i na zasadach określonych w ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym.

Podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej wykluczony z wojska zatrzymuje posiadany stopień wojskowy, a celem określenia jego stosunku do służby wojskowej dodaje się do nazwy posiadanego przez niego stopnia wojskowego wyrazy: „wykluczony z wojska”.

§ 84. Zwolnienie z czynnej służby wojskowej i od powszechnego obowiązku wojskowego w przypadku stwierdzenia faktu posiadania przez podoficera lub szeregowca marynarki wojennej obcego obywatelstwa następuje w trybie i na zasadach określonych w ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym.

§ 85. W przypadku uznania podoficera lub szeregowca marynarki wojennej, pełniącego czynną służbę wojskową, za zupełnie niezdolnego do służby wojskowej (kategoria „E” zdolności fizycznej), orzeczenie wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej zatwierdza przełożony o uprawnieniach dowódcy okręgu korpusu.

Na podstawie zatwierdzonego orzeczenia zostaje podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej zwolniony ze służby czynnej przez dowódcę formacji macierzystej. Zwolnienie od powszechnego obowiązku wojskowego zarządza powiatowy komendant uzupełnień, który takiemu podoficerowi lub szeregowcowi wydaje właściwy dokument wojskowy.

§ 86. Podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej zwolniony od powszechnego obowiązku wojskowego z powodu zupełnej niezdolności do służby wojskowej (art. 28 pkt. 2) zatrzymuje posiadany stopień wojskowy, a celem określenia jego stosunku do służby wojskowej dodaje się do nazwy posiadanego przezeń stopnia wojskowego wyrazy: „poza służbą”.

§ 87. Zwolnienie z czynnej służby wojskowej i od powszechnego obowiązku wojskowego na zasadzie wyroku sądowego (art. 28 pkt. 3) następuje w przypadkach skazania podoficera lub szeregowca marynarki wojennej prawomocnym wyrokiem sądu wojskowego na karę wydalenia z marynarki wojennej, lub wyrokiem sądu karnego powszechnego na karę, pociągającą za sobą w myśl przepisów kodeksu karnego wojskowego karę wydalenia z marynarki wojennej.

§ 88. Zwolnienie ze służby czynnej i od powszechnego obowiązku wojskowego z powodów wymienionych w §§ 84 i 87 pociąga za sobą pozbawienie zwolnionego — stopnia marynarza i posiadanego stopnia wyższego.

Pozbawienie stopnia wojskowego ogłasza w rozkazie dziennym dowódca (komendant, kierownik) formacji, do której stanu faktycznego należy zwolniony podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej.

Podoficer lub szeregowiec taki od dnia ogłoszenia w rozkazie przestaje być żołnierzem i zostaje skreślony ze stanu faktycznego marynarki wojennej.

W przypadku, gdy wyrokiem sądowym orzeczono karę śmierci i wydalenie z marynarki wojennej, następuje pozbawienie stopnia marynarza i posiadanego stopnia wyższego już z chwilą prawomocności wyroku. W ogłoszeniu powyższej kary w rozkazie dziennym formacji, podaje się dzień prawomocności wyroku, jako dzień, od którego podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej przestaje być żołnierzem.

§ 89. Zwolnienie ze służby czynnej z powodów wymienionych w §§ 83 i 85 przeprowadza dowódca formacji macierzystej zawiadamiając o zwolnieniu właściwego powiatowego komendanta uzupełnień, który zarządza zwolnienie od powszechnego obowiązku wojskowego, wydając zwolnionemu właściwy dokument wojskowy.

Do art. 30.

§ 90. Podstawę awansowania stanowi wniosek awansowy (wzór Nr. 4).

Właściwym do postawienia wniosku awansowego jest wyłącznie przełożony jednostki pływającej lub lądowej, zajmujący etat co najmniej kapitana.

Wniosek awansowy może być postawiony, jeżeli kandydat do awansu odpowiada wszelkim warunkom awansowym, przewidzianym w rozporządzeniu niniejszym.

Wniosek awansowy opinują kolejni wyżsi przełożeni żołnierza marynarki wojennej, przedstawionego do awansu, w tym kierunku, czy kandydat posiada odpowiednie kwalifikacje moralne i służbowe (§ 93).

§ 91. Warunki awansu na wyższy stopień są następujące:

1) przesłużenie w posiadanym stopniu okresu czasu przewidzianego w art. 31;

2) posiadanie odpowiednich kwalifikacji moralnych i służbowych;

3) ukończenie szkoły wojskowej, kursu, lub złożenie egzaminu fachowego, przewidzianych dla danego stopnia w myśl art. 31 pkt. 2, 4, 6;

4) wykazanie się wykształceniem ogólnym w następującym zakresie:

a) poprawną znajomością języka polskiego w słowie i piśmie oraz umiejętnością rachowania w zakresie elementarnym — do awansu na stopień starszego marynarza;

b) ukończeniem szkoły powszechnej I-go stopnia — do awansu na stopień mata;

c) ukończeniem szkoły powszechnej III-go stopnia — do awansu na stopień bosman-mata;

5) wakans w etacie dla danego stopnia — jeżeli awans ma nastąpić na stopień rzeczywisty.

§ 92. Awansowanie podoficerów i szeregowców marynarki wojennej jest regulowane istotnymi potrzebami i etatami, a w tych granicach rzeczywistą korzyścią dla stanu wyszkolenia i toku służby. Z tego też powodu upływ okresów czasu, wymaganych do awansu na wyższy stopień (art. 31), nie daje sam przez się nawet przy posiadaniu wszystkich innych warunków, wymaganych w myśl § 91, prawa do awansu.

Przełożeni, uprawnieni do awansowania, powinni okresy te uważać za minimalne, jeśli idzie o awans na wyższy stopień.

§ 93. Przez odpowiednie kwalifikacje w rozumieniu art. 30 rozumieć należy kwalifikacje moralne t. j. niekaralność podoficera lub szeregowca marynarki wojennej za czyny mogące ujemnie świadczyć o jego charakterze, oraz kwalifikacje służbowe t. j. posiadanie co najmniej dobrej opinii i stwierdzenie przez przełożonych, iż kandydat do awansu nadaje się na stanowisko związane z wyższym stopniem.

§ 94. Przełożeni uprawnieni do awansowania nie mogą przekraczać norm awansowych, jakie dla poszczególnych stopni ustala corocznie szef kierownictwa marynarki wojennej.

§ 95. Posiadanie wiadomości wymaganych w myśl § 91 pkt. 4 lit. a) stwierdza się w drodze egzaminu, przeprowadzanego w formacji, jeżeli kandydat do awansu nie przedstawił odpowiedniego świadectwa szkolnego.

Dowodem stwierdzającym zakres wykształcenia wymaganego w myśl § 91 pkt. 4 lit. b), c), jest świadectwo szkolne, wydane przez właściwą władzę szkolną. Odpis tego świadectwa sporządzony i zaświadczony przez przełożonego jednostki morskiej lub lądowej, zajmującego etat co najmniej kapitana, dołącza się do dokumentów ewidencyjnych podoficera lub szeregowca marynarki wojennej, zwracając mu oryginał.

§ 96. Przy awansie na wyższy stopień rzeczywisty, przełożeni uprawnieni do awansowania powinni brać pod uwagę w pierwszym rzędzie kandydatów posiadających odpowiednie stopnie tytularne, lub zajmujących wolne etaty w stopniach, na które ma nastąpić awans (§ 116).

Dopiero w braku takich kandydatów, lub gdy podoficer w odpowiednim stopniu tytularnym nie posiada kwalifikacji do awansu, awans na wyższy stopień rzeczywisty może nastąpić z pośród innych kandydatów, niż wymienionych w ust. 1.

Do art. 31.

§ 97. Na stopień mata mogą awansować starsi marynarze najwcześniej w ostatnim miesiącu obowiązkowej służby czynnej.

Postanowienie to nie dotyczy starszych marynarzy:

- a) wykazujących się świadectwem z ukończenia II stopnia przysposobienia wojskowego, lub
- b) posiadających cenzus wykształcenia w zakresie co najmniej szkoły powszechnej stopnia III,

k którzy mogą awansować na stopień mata po upływie czterech miesięcy od dnia ukończenia szkoły podoficerskiej, względnie otrzymania wykształcenia, odpowiadającego szkole podoficerskiej w danej specjalności, — a po przesłużeniu w stopniu starszego marynarza co najmniej trzech miesięcy.

§ 98. Starsi marynarze, którzy są cechowym majstrami lub czeladnikami, lub którzy ukończyli szkołę zawodową swego fachu, albo też którzy posiadają co najmniej dwuletnią praktykę w danym zawodzie, stwierdzoną poświadczeniem organizacji zawodowej, a w braku tejże poświadczeniem władzy administracji ogólnej, mogą być awansowani na stopień mata w poszczególnych formacjach marynarki wojennej, w których przewidziani są etatami rzemieślnicy ich fachu, jeżeli ukończą fachowy kurs wojskowy, albo odbędą odpowiednią praktykę wojskową, lub też złożą odpowiedni egzamin po uprzednio odbytej praktyce, określonej dla każdego fachu w szczególnych zarządzeniach Ministra Spraw Wojskowych.

Ukończenie fachowego kursu wojskowego, lub odbycie odpowiedniej praktyki wojskowej, albo też złożenie odpowiedniego egzaminu po uprzednio od-

bytej praktyce, — jest równoznaczne z ukończeniem szkoły podoficerskiej.

§ 99. Starsi marynarze, pełniący służbę w etatowych orkiestrach marynarki wojennej, którzy posiadają wykształcenie muzyczne nabyte przed służbą wojskową, mogą być awansowani na stopień mata, jeżeli złożą egzamin kwalifikacyjny, przewidziany w instrukcji o orkiestrach wojskowych.

W tym przypadku złożenie egzaminu kwalifikacyjnego jest równoznaczne z ukończeniem szkoły podoficerskiej.

§ 100. Na stopień bosmanmata mogą być awansowani podchorążowie rezerwy, podoficerowie zawodowi i nadterminowi oraz podoficerowie rezerwy w czasie odbywania ćwiczeń.

§ 101. Na stopień bosmana i starszego bosmana mogą być awansowani podchorążowie rezerwy oraz podoficerowie zawodowi, ci ostatni po ukończeniu kursu bosmańskiego.

§ 102. Na stopień chorążego marynarki mogą być awansowani wyłącznie podoficerowie zawodowi, po ukończeniu kursu chorążych marynarki.

§ 103. Szczegółowe przepisy w sprawie programu i organizacji kursu bosmańskiego, oraz kursu chorążych marynarki, wyda szef kierownictwa marynarki wojennej.

§ 104. Organem uprawnionym do skrócenia czasokresów wymaganych do awansu w poszczególnych stopniach jest szef kierownictwa marynarki wojennej.

Czasokres awansu na bosmanmata może być skrócony do 12 miesięcy tym matom, którzy posiadają cenzus wykształcenia w zakresie szkoły średniej ogólnokształcącej (równorzędnej).

Czasokres awansu na starszego bosmana może być skrócony do 24 miesięcy tym bosmanom, którzy w specjalności linjowej posiadają wybitną opinię oraz nadają się na samodzielne stanowiska w służbie linjowej.

Do art. 33.

§ 105. Uczniowie szkoły podchorążych rezerwy marynarki wojennej mogą być awansowani w czasie pobytu w szkole:

- a) na stopień starszego marynarza po ukończeniu okresu podstawowego wykształcenia (wstępnego);
- b) na stopień tytularnego mata po ukończeniu teoretycznego podoficerskiego kursu podchorążych rezerwy marynarki wojennej.

Uczniowie ci po ukończeniu szkoły, kształcącej na oficerów rezerwy marynarki wojennej i zdaniu egzaminu końcowego z wynikiem pomyślnym, mogą być awansowani na stopień tytularnego bosmanmata, jeżeli otrzymali tytuł podchorążego rezerwy marynarki wojennej (§ 59).

§ 106. Podchorążowie rezerwy marynarki wojennej mogą być awansowani na stopień tytularnego bosmana w ostatnim miesiącu obowiązkowej służby,

czynnej, po ukończeniu praktycznych zajęć na jednostkach pływających z wynikiem pomyślnym.

§ 107. W czasie pełnienia obowiązkowej służby czynnej awansują uczniowie szkoły podchorążych rezerwy marynarki wojennej, tylko na tytularne stopnie podoficerskie, które przy przeniesieniu do rezerwy lub pospolitego ruszenia stają się rzeczywistymi.

Do art. 36.

§ 108. Przełożonym uprawnionym do awansowania podoficerów i szeregowców marynarki wojennej do stopnia starszego bosmana włącznie, zarówno na stopnie rzeczywiste jak i tytularne, jest szef kierownictwa marynarki wojennej, który uprawnienia swe w tym zakresie może przekazać:

- a) dowódcy floty, jeśli idzie o kandydatów do awansu, mających stałą przynależność służbową do formacji, podległych dowództwu floty;
- b) dowódcy flotylli rzecznej, jeśli idzie o kandydatów do awansu, mających stałą przynależność służbową do formacji, podległych dowództwu flotylli;
- c) przełożonym o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku — w innych formacjach marynarki wojennej.

§ 109. Tryb awansowania w jednostkach niemacierzystych marynarki wojennej określa szczególnie rozkazy szefa kierownictwa marynarki wojennej.

Awansowanie podoficerów i szeregowców marynarki wojennej przydzielonych do formacji wojska przeprowadzają właściwi (§ 108) przełożeni marynarki wojennej na wniosek dowódców tych formacji w ramach etatów marynarki wojennej.

Do art. 37.

§ 110. Awans podoficera lub szeregowca marynarki wojennej na stopień rzeczywisty lub tytularny ogłasza w rozkazie dziennym przełożony, który awans zarządził (§ 108), oraz dowódca (komendant, kierownik) formacji, do której stanu faktycznego należy awansowany.

W decyzji na wniosku awansowym (wzór Nr. 4) oraz w rozkazie dziennym należy podać datę, od której nowy stopień zostaje nadany. Datą tą jest dla podoficerów i szeregowców marynarki wojennej, pełniących czynną służbę wojskową — pierwszy dzień następnej dekady; dla nadterminowych i zawodowych — pierwszy dzień następnego miesiąca kalendarzowego.

Data, od której nowy stopień został nadany, jest podstawą wszystkich obowiązków i uprawnień z nim związanych.

Do art. 39.

§ 111. Zatrzymanie, areszt śledczy, albo tymczasowy, wlicza się do okresu czasu wymaganego do awansu (art. 39 ust. 3) tylko wtedy, gdy nastąpiło odłożenie doniesienia karnego, umorzenie postępowania, uniewinnienie przez sąd karny, albo ukaranie dyscyplinarne, jeśli karą nie jest degradacja.

Czas postępowania dyscyplinarnego oraz czas trwania kary dyscyplinarnej wlicza się do okresu

czasu wymaganego do awansu, jeśli w wyniku postępowania nie wymierzono kary degradacji.

Za czas pozbawienia wolności (art. 39 ust. 4) uważa się czas faktycznego przebywania w zamknięciu, a więc zarówno zatrzymanie, areszt śledczy albo tymczasowy, jeśli postępowanie zostało zakończone skazaniem, jako też i karę pozbawienia wolności, orzeczoną sądownie.

§ 112. Czas pobytu w niewoli lub zaginięcie na terenie działań wojennych wlicza się do okresu czasu wymaganego do awansu, jeżeli postępowanie rehabilitacyjne będzie miało wynik dodatni (§ 202).

Do art. 40 i 41.

§ 113. Poza wypadkami przewidzianymi w art. 32 i 33 podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej mogą awansować na podoficerskie stopnie tytularne również:

- a) w celu wyróżnienia podoficera lub szeregowca marynarki wojennej za czyn męstwa, dokonany z narażeniem bezpieczeństwa osobistego;
- b) za wybitne zasługi w zakresie swej służby.

Ogólna ilość podoficerów i szeregowców marynarki wojennej, awansowanych na stopnie tytularne, nie może przekraczać w danej formacji marynarki wojennej 10% stanu faktycznego podoficerów i szeregowców w odpowiednich stopniach.

Na stopnie tytularne awansują przełożeni wymienieni w § 108.

§ 114. Stopień tytularny może być tylko o jeden stopień wyższy od rzeczywistego. Postanowienie to nie dotyczy uczniów szkoły podchorążych rezerwy marynarki wojennej, którzy awansują wyłącznie na podoficerskie stopnie tytularne.

§ 115. Do podoficerów i szeregowców marynarki wojennej w stopniach tytularnych stosuje się kary dyscyplinarne, tak, jak do podoficerów i szeregowców w odpowiednich stopniach rzeczywistych.

Do art. 42.

§ 116. Wolne etaty w stopniach podoficerskich należy obsadzać w pierwszym rzędzie przez podoficerów posiadających odpowiednie stopnie tytularne. Dopiero w braku takich podoficerów, lub gdy podoficer w odpowiednim stopniu tytularnym, zdaniem dowódcy (komendanta, kierownika) formacji, nie posiada kwalifikacji do pełnienia służby w stopniu przewidzianym wolnym etatem, obsada etatu może nastąpić przez podoficera posiadającego niższy stopień wojskowy.

§ 117. Podoficerowie i szeregowcy marynarki wojennej w stopniach tytularnych noszą oznaki przewidziane w przepisach o umundurowaniu dla odpowiednich stopni rzeczywistych.

§ 118. Tytularne stopnie podoficerskie, poza przypadkami przewidzianymi w § 107 stają się rzeczywistymi:

- a) w razie ogłoszenia mobilizacji — dla wszystkich podoficerów marynarki wojennej objętych mobilizacją;

- b) przy przemianowaniu podoficera marynarki wojennej na nadterminowego lub na zawodowego;
- c) przy przeniesieniu podoficera marynarki wojennej do rezerwy, pospolitego ruszenia lub w stan spoczynku.

Stwierdzenie zmiany stopnia tytularnego na rzeczywisty przeprowadza przełożony uprawniony do awansowania (§ 108) bez wniosku nominacyjnego.

Rozdział II.

Podoficerowie i szeregowcy rezerwy i pospolitego ruszenia marynarki wojennej.

Do art. 44.

§ 119. Podoficerowie i szeregowcy rezerwy i pospolitego ruszenia marynarki wojennej, w czasie pełnienia czynnej służby wojskowej, nie mają czynnego prawa wyborczego do sejmiku i senatu, tudzież nie wolno im brać udziału w tym czasie w zjazdach, zebraniach, odczytach, wiecach, ani w żadnych innych akcjach o charakterze politycznym.

W sprawie należenia tych podoficerów i szeregowców marynarki wojennej w czasie pełnienia przez nich służby czynnej do stowarzyszeń i związków, nie posiadających charakteru politycznego, stosuje się odpowiednio postanowienia §§ 17 i 18.

Do art. 45.

§ 120. Podoficer lub szeregowiec rezerwy lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej, wybrany na posła lub senatora przed powołaniem go do czynnej służby, zostaje w razie przyjęcia mandatu zwolniony przez właściwego powiatowego komendanta uzupełnień od powołania na podstawie listu wierzytelnego, wydanego przez komisję wyborczą lub na podstawie legitymacji, wydanej przez biuro sejmiku lub senatu. Na tej podstawie powiatowy komendant uzupełnień unieważnia również przydział mobilizacyjny takiego podoficera lub szeregowca — w myśl obowiązujących przepisów.

Jeśli wybór na posła lub senatora i przyjęcie mandatu nastąpiło w czasie pełnienia czynnej służby przez takiego podoficera lub szeregowca — stosuje się odpowiednio postanowienia § 24.

Do art. 46.

§ 121. Podoficerowie i szeregowcy rezerwy marynarki wojennej pełnią służbę czynną na podstawie powołania:

- a) na ćwiczenia wojskowe,
- b) na dodatkowe ćwiczenia wojskowe,
- c) do służby wojskowej w czasie mobilizacji,
- d) do służby wojskowej w czasie uzupełnienia wojska, gdy bezpieczeństwo Państwa tego wymaga.

§ 122. Podoficerowie i szeregowcy pospolitego ruszenia marynarki wojennej pełnią służbę czynną na podstawie powołania:

- a) do służby wojskowej w czasie mobilizacji,
- b) do służby wojskowej w czasie uzupełnienia wojska, gdy bezpieczeństwo Państwa tego wymaga.

§ 123. Dniem powołania do czynnej służby wojskowej podoficerów i szeregowców rezerwy lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej jest dzień,

na który podoficer lub szeregowiec został powołany doręczoną mu w sposób przepisany kartą powołania, wydaną przez właściwego powiatowego komendanta uzupełnień, lub też dzień podany w obwieszczeniach.

§ 124. Czas służby czynnej podoficerów lub szeregowców rezerwy lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej liczy się od chwili zaliczenia podoficera lub szeregowca do stanu faktycznego formacji na podstawie osobistego zgłoszenia się do służby wojskowej.

Zaliczenie do stanu faktycznego skutecznia dowódca (komendant, kierownik) formacji przez ogłoszenie w rozkazie dziennym z równoczesnym podaniem przydziału podoficera lub szeregowca.

§ 125. Podoficerom i szeregowcom rezerwy lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej przed wcieleniem do formacji celem pełnienia czynnej służby wojskowej oraz po zwolnieniu z tej służby nie wolno nosić munduru wojskowego, lub jego części z oznakami wojskowymi.

§ 126. Zwolnienie podoficerów i szeregowców rezerwy lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej, pełniących służbę czynną — i przeniesienie z powrotem do rezerwy lub do pospolitego ruszenia następuje:

- a) w przypadkach demobilizacji lub zwolnienia ze służby czynnej określonych roczników;
- b) z powodu stanu zdrowia nie pozwalającego im czasowo na pełnienie służby czynnej;
- c) wskutek wyboru na posła do sejmiku lub senatora i przyjęcia mandatu;
- d) ponadto, jeśli idzie o podoficerów lub szeregowców rezerwy marynarki wojennej, również po upływie czasu, na który zostali powołani do ćwiczeń w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, chyba że pozostają nadal w służbie wojskowej jako nadterminowi.

§ 127. Dniem zwolnienia podoficera i szeregowca rezerwy lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej z czynnej służby wojskowej jest dzień, w którym został skreślony ze stanu faktycznego marynarki wojennej, lub też dzień wydania przez właściwą władzę zarządzenia, zwalniającego go od stawiennictwa, nakazanego mu kartą powołania lub obwieszczeniem.

§ 128. Zwolnienie podoficera lub szeregowca rezerwy lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej ze służby czynnej i przeniesienie go z powrotem do rezerwy lub pospolitego ruszenia zarządza dowódca formacji macierzystej, zawiadamiając o zwolnieniu powiatowego komendanta uzupełnień w sposób nakazany szczególnymi rozkazami Ministra Spraw Wojskowych.

§ 129. Podoficerowie i szeregowcy rezerwy marynarki wojennej zostają przeniesieni do pospolitego ruszenia, na podstawie orzeczenia komisji wojskowo-lekarskiej ustalającego kategorię „C” lub „D” zdolności fizycznej do służby wojskowej, zatwierdzonego przez właściwego przełożonego.

Postanowienia §§ 81 i 82 mają odpowiednie zastosowanie.

§ 130. Podoficer lub szeregowiec rezerwy marynarki wojennej zostaje przeniesiony do pospolitego

ruszenia również z powodu przekroczenia granicy wieku, przewidzianej w ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym.

Przeniesienie do pospolitego ruszenia zarządza powiatowy komendant uzupełnień w trybie i na zasadach określonych szczególnymi przepisami Ministra Spraw Wojskowych.

Postanowienie § 82 ma w tym przypadku odpowiednie zastosowanie.

§ 131. Podoficerowie i szeregowcy rezerwy lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej, którzy w czasie czynnej służby dostali się do niewoli (zaginęli na terenie działań wojennych), podlegają postępowaniu rehabilitacyjnemu narówni z podoficerami i szeregowcami marynarki wojennej, odbywającymi czynną służbę wojskową, i w tym względzie mają do nich odpowiednie zastosowanie postanowienia §§ 198 — 202.

§ 132. Podoficerowie i szeregowcy pospolitego ruszenia marynarki wojennej, na których nie ciąży już powszechny obowiązek wojskowy z powodu przekroczenia granicy wieku, określonej w ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym, zatrzymują posiadane stopnie wojskowe, przyczem — celem określenia ich stosunku do służby wojskowej — dodaje się do nazwy posiadanych przez nich stopni wojskowych wyrazy: „poza służbą”.

Do art. 47.

§ 133. Podoficerowie i szeregowcy rezerwy marynarki wojennej mogą być awansowani na wyższe stopnie wojskowe przy zachowaniu ogólnych postanowień o awansach podoficerów i szeregowców marynarki wojennej na następujących zasadach:

- a) na stopień starszego marynarza rezerwy mogą być awansowani marynarze rezerwy, którzy w czasie ćwiczeń wykażą dostateczną znajomość służby wojskowej, oraz czytania, pisanie i rachowania w zakresie elementarnym — i wzorową karność;
- b) na stopień mata rezerwy mogą być awansowani ci starsi marynarze rezerwy, którzy ukończyli w czasie pełnienia czynnej służby wojskowej z pomyślnym wynikiem szkołę (kurs) podoficerską, lub też otrzymali w tym czasie wykształcenie, odpowiadające szkole podoficerskiej w danej specjalności, a poza-tem w czasie ćwiczeń wykażą wzorową karność i opanowanie istoty wykształcenia w danej specjalności, w zakresie wymaganym od podoficera marynarki wojennej w stopniu mata;
- c) na stopień bosmanmata rezerwy mogą być awansowani maci rezerwy, którzy w czasie ćwiczeń wykażą wzorową karność i bardzo dobre opanowanie istoty wykształcenia w danej specjalności, w zakresie wymaganym od podoficera marynarki wojennej w stopniu bosmanmata.

§ 134. Podchorążowie rezerwy marynarki wojennej w czasie służby w rezerwie mogą być awansowani do stopnia starszego bosmana włącznie, po ukończeniu co najmniej jednego ćwiczenia w rezerwie, jeśli w czasie ćwiczeń pełnili służbę na stanowiskach oficerskich.

§ 135. W razie powołania podoficerów i szeregowców rezerwy lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej do służby czynnej w przypadkach, określonych w § 121 lit. c) i d) i § 122 stosują się do nich ogólne przepisy o awansowaniu podoficerów i szeregowców marynarki wojennej.

Stopnie tytularne, uzyskane w czasie tej służby, stają się rzeczywistymi z dniem zwolnienia ze służby.

§ 136. Postanowienia §§ 83 — 85 i 87 — 89 mają odpowiednie zastosowanie do podoficerów i szeregowców rezerwy i pospolitego ruszenia marynarki wojennej, w czasie pełnienia przez nich służby czynnej.

R o z d z i a ł III.

Podoficerowie i szeregowcy nadterminowi marynarki wojennej.

Do art. 51 i 52.

§ 137. O przyjęcie do służby nadterminowej mogą się ubiegać:

- 1) pełniący czynną służbę wojskową i pozostający w szeregach;
- 2) stale urlopowani;
- 3) obowiązani do służby w rezerwie marynarki wojennej, o ile czas przebywania w rezerwie nie przenosi 3 lat;

którzy:

- a) odbyli czynną służbę wojskową w marynarce wojennej w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym i posiadają co najmniej stopień starszego marynarza;
- b) posiadają kategorię „A” zdolności fizycznej do służby wojskowej w marynarce wojennej;
- c) nie przekroczyli 25 roku życia;
- d) są stanu wolnego;
- e) posiadają zdolności instruowania lub fachowe;
- f) nie byli karani za przestępstwa lub przewinienia, mogące ujemnie świadczyć o ich charakterze.

Szef kierownictwa marynarki wojennej może wyjątkowo zezwolić na mianowanie nadterminowymi kandydatów, których zdolność fizyczna do służby w marynarce wojennej nie odpowiada kategorii „A”, albo którzy przekroczyli granicę wieku, lecz nie więcej niż o trzy lata.

§ 138. Zdolność fizyczną kandydata na nadterminowego, pozostającego w szeregach, ustala lekarz formacji w myśl obowiązujących przepisów oceny zdolności fizycznej do służby wojskowej w marynarce wojennej, wystawiając badanemu świadectwo wojskowo-lekarskie. Jeżeli zachodzą wątpliwości co do fizycznej zdolności kandydata do służby nadterminowej, powinno nastąpić powtórne badanie przez wojskowy zakład leczniczy (garnizonową izbę chorych, szpital garnizonowy, morski, okręgowy lub szkolny). W tych przypadkach zdolność fizyczna do służby powinna być stwierdzona świadectwem wojskowo-lekarskiem.

Zdolność fizyczną kandydata na nadterminowego, nie pozostającego w szeregach (§ 137 pkt. 2 i 3) ustala lekarz wojskowego zakładu leczniczego, położonego najbliższej miejsca pobytu kandydata. Do wojskowego zakładu leczniczego skierowuje kandy-

data powiatowy komendant uzupełnień. Koszta przejazdu do wojskowego zakładu leczniczego i zpowrotem, oraz koszta pobytu w nim, ponosi kandydat.

§ 139. W zakresie wykształcenia fachowego (§ 137 lit. e) wymaga się ukończenia przez kandydata z wynikiem pomyślnym szkoły podoficerskiej lub otrzymania wykształcenia, odpowiadającego szkole podoficerskiej w danej specjalności.

§ 140. O braku kwalifikacji moralnych kandydata na nadterminowego, powodu kar za przestępstwa lub przewinienia dyscyplinarne, decyduje przełożony, uprawniony do mianowania nadterminowych, według swobodnego uznania.

Nie mogą być mianowani nadterminowymi ci podoficerowie marynarki wojennej i starsi marynarze, którzy byli karani za zbrodnie stanu, szpiegostwo, przestępstwa przeciw interesom zewnętrznym Państwa i stosunkom międzynarodowym, za przestępstwa popełnione z chęci zysku lub innych niskich pobudek, oraz za opilstwo.

§ 141. Okres czasu, przez który podoficer marynarki wojennej lub starszy marynarz może pełnić służbę nadterminową, wynosi w zasadzie dwa lata.

Szef kierownictwa marynarki wojennej może zezwolić na przedłużenie tego okresu czasu, jak również wyjątkowo na przedłużenie czasu służby nadterminowej tym nadterminowym, którzy zostali nimi mianowani po zwolnieniu ich w myśl § 137 ust. ost. od warunków wieku lub zdolności fizycznej, jak też i tym, którzy w czasie i w związku ze służbą nadterminową utracili kategorię „A” zdolności fizycznej; udzielenie zezwolenia może nastąpić w tym ostatnim przypadku, jeśli nadterminowy może otrzymać przydział służbowy, który nie wymaga bezwzględnie kategorii „A” zdolności fizycznej.

§ 142. Kandydaci na nadterminowych (§ 137) składają pisemne prośby o przyjęcie ich do służby nadterminowej, a to:

- a) pełniący czynną służbę wojskową i pozostający w szeregach — na 4 miesiące przed ukończeniem tej służby lub przed terminem stałego ich urlopowania;
- b) stale urlopowani — w czasie pozostawania na stałym urlopie;
- c) obowiązujący do służby w rezerwie marynarki wojennej — najpóźniej na 4 miesiące przed upływem 3 lat pozostawania w rezerwie.

Niedotrzymanie terminu 4 miesięcy wskazanego w ust. 1 powinni kandydaci usprawiedliwić, przy czym przełożony uprawniony do mianowania, rozstrzyga ostatecznie o nadaniu dalszego biegu spóźnionej prośbie.

§ 143. Prośby o przyjęcie do służby nadterminowej powinny być własnoręcznie napisane i podpisane przez kandydatów na nadterminowych.

Do prośby należy dołączyć:

- a) własnoręcznie napisany i podpisany życiorys ze szczególnym uwzględnieniem przebiegu służby wojskowej;
- b) uwierzytelniony sądowo lub notarialnie dokument, zawierający zezwolenie ojca, lub prawnego zastępcy, na wstąpienie kandydata do służby nadterminowej, w przypad-

kach, gdy kandydat nie ukończył 21 lat życia (wzór Nr. 5);

- c) poświadczenie nienagannego prowadzenia się, które powinni dołączyć kandydaci stale urlopowani lub obowiązujący do służby w rezerwie, jeżeli przebywanie na stałym urlopie lub w rezerwie trwało dłużej niż 4 tygodnie;
- d) deklarację zawierającą zobowiązanie się do służby nadterminowej (wzór Nr. 6), napisaną własnoręcznie przez kandydata i podpisaną przez niego w obecności przełożonego jednostki morskiej lub lądowej zajmującego etat co najmniej kapitana lub powiatowego komendanta uzupełnień (jeżeli kandydat nie pełni czynnej służby wojskowej), który na zobowiązaniu stwierdza swym podpisem, iż kandydat w jego obecności podpisał zobowiązanie.

§ 144. Prośby kandydatów na nadterminowych, pozostających w szeregach, powinny być wnoszone do przełożonego jednostki morskiej lub lądowej zajmującego etat co najmniej kapitana, który zarządza zbadanie stanu zdrowia kandydata, oraz uzupełnia podanie wyciągiem z księgi kar, wyciągiem ewidencyjnym, oraz opinią o kwalifikacjach służbowych kandydata (zdolność instruwania, zdolności fachowe).

Stale urlopowani, lub obowiązujący do służby w rezerwie, wnoszą podania do właściwego powiatowego komendanta uzupełnień, który, po podpisaniu w jego obecności zobowiązania do służby nadterminowej, zarządza skierowanie kandydata do najbliższego jego miejsca pobytu — wojskowego zakładu leczniczego, celem wydania świadectwa wojskowo-lekarskiego o fizycznej zdolności kandydata do służby nadterminowej. Poza tym powiatowy komendant uzupełnień dołącza do podania wyciąg ewidencyjny, wyciąg z księgi kar, oraz opinie ostatnich przełożonych kandydata, nadesłane z formacji, w których kandydat pełnił czynną służbę wojskową.

Tak uzupełnione podanie przesyła przełożony wskazany w ustępie pierwszym — w drodze służbowej, a powiatowy komendant uzupełnień — wprost do dowódcy uprawnionego do mianowania nadterminowych.

§ 145. W analogiczny sposób jak wskazany w §§ 143 i 144 mają być składane prośby o przedłużenie służby nadterminowej.

Do próśb tych nie dołącza się jednak życiorysów (§ 143 lit. a).

§ 146. Prawo mianowania nadterminowym marynarki wojennej oraz przedłużenia służby nadterminowej posiada szef kierownictwa marynarki wojennej, który uprawnienia swe w tym zakresie może przekazać:

- a) dowódcy floty i dowódcy flotylli rzecznej w obrębie podległych im formacji;
- b) przełożonym o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku, poza formacjami floty i flotylli rzecznej.

§ 147. Przełożony uprawniony do mianowania nadterminowych rozstrzyga prośby o przyjęcie do służby nadterminowej samodzielnie w ramach wolnych etatów.

W razie nieuwzględnienia prośby kandydata dla braku warunków przewidzianych w § 137 należy go o tem pisemnie zawiadomić. Jeżeli jednak mianowanie nadterminowym nie może nastąpić z powodu braku wolnego etatu należy przesłać prośbę kandydata do szefa kierownictwa marynarki wojennej, który w sprawie mianowania decyduje ostatecznie, zawiadamiając o swej decyzji interesowanego przełożonego, który podaje ją do wiadomości kandydata.

§ 148. W razie uwzględnienia prośby o przyjęcie do służby nadterminowej przełożony wskazany w § 146 zawiadamia o tem kandydata, pełniącego czynną służbę wojskową — i ogłasza mianowanie w rozkazie dziennym, oraz stwierdza na deklaracji zawierającej zobowiązanie — fakt przyjęcia kandydata do służby nadterminowej i ogłoszenia nominacji w rozkazie.

O uwzględnieniu prośby kandydata, nie pełniącego czynnej służby wojskowej, przełożony wymieniony w ust. 1 zawiadamia powiatowego komendanta uzupełnień, oznaczając zarazem termin, w którym kandydat ma się zgłosić do służby nadterminowej. Na tej podstawie powiatowy komendant uzupełnień powołuje kandydata — zapomocą karty powołania — do służby czynnej, unieważniając równocześnie jego przydział mobilizacyjny. W razie niezgłoszenia się kandydata z własnej winy do służby nadterminowej w oznaczonym terminie — należy uważać, iż prośba o przyjęcie na nadterminowego została przez kandydata cofnięta. W razie zgłoszenia się kandydata do służby w oznaczonym terminie ogłasza przełożony wskazany w ust. 1 mianowanie w rozkazie dziennym, oraz stwierdza na zobowiązaniu fakt przyjęcia kandydata do służby nadterminowej i ogłoszenia mianowania w rozkazie.

§ 149. Prośba o przyjęcie do służby nadterminowej powinna być ostatecznie załatwiona w ciągu 3 miesięcy od daty jej wniesienia.

§ 150. Tryb mianowania nadterminowym oraz przedłużania służby nadterminowej w jednostkach niemacierzystych marynarki wojennej określają szczególne rozkazy szefa kierownictwa marynarki wojennej.

Mianowanie nadterminowym oraz przedłużanie służby nadterminowej podoficerom i szeregowcom marynarki wojennej, przydzielonym do formacji wojska, przeprowadzają właściwi (§ 146) przełożeni marynarki wojennej na wniosek dowódców tych formacji w ramach etatów marynarki wojennej.

§ 151. Przełożony wymieniony w § 146, ogłaszając w rozkazie dziennym mianowanie kandydata nadterminowym, ogłasza równocześnie datę mianowania nadterminowym, względnie przedłużenia służby nadterminowej oraz w przypadku posiadania przez kandydata stopnia tytularnego, stwierdzenie, że posiadany przez niego stopień tytularny staje się, z dniem mianowania, stopniem rzeczywistym.

§ 152. Nadterminowi pełnią służbę we wszystkich specjalnościach.

Do art. 53 i 54.

§ 153. W razie mianowania nadterminowego — zawodowym, służba nadterminowa nie zalicza się na poczet zobowiązania do służby w charakterze podoficera lub starszego marynarza zawodowego.

Nadterminowy marynarki wojennej ma pierwszeństwo przed innymi kandydatami, posiadającymi równe warunki, w przejściu do służby wojskowej w charakterze podoficera lub starszego marynarza zawodowego marynarki wojennej.

§ 154. Nadterminowi otrzymują żołd zależnie od posiadanego rzeczywistego stopnia wojskowego, oraz dodatek, którego wysokość określają osobne przepisy.

§ 155. Nadterminowy zostaje przeniesiony do rezerwy lub pospolitego ruszenia:

- a) po upływie terminu zobowiązania się do służby nadterminowej, jeżeli nie nastąpiło jej przedłużenie, lub zamianowanie nadterminowego — zawodowym;
- b) przed upływem terminu zobowiązania się do służby nadterminowej:
 - 1) na własną prośbę, jeżeli zostanie ona uwzględniona przez dowódcę uprawnionego do mianowania nadterminowych,
 - 2) wskutek wyboru na posła do sejmu lub senatora i przyjęcia mandatu,
 - 3) w przypadkach degradacji,
 - 4) w przypadku co najmniej dwukrotnego ukarania dyscyplinarnego w ciągu jednego roku służby karą aresztu, lub też jednorazowego ukarania w tym czasie najwyższym wymiarem kary aresztu, przysługującym w myśl wojskowych przepisów dyscyplinarnych przełożonemu o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku,
 - 5) w razie uznania go przez komisję wojskowo-lekarską za zdolnego do służby wojskowej w pospolitem ruszeniu (kategoria „C” lub „D”), jeżeli nie otrzymał przy mianowaniu nadterminowym zwolnienia od warunku posiadania kategorii „A” zdolności fizycznej do służby wojskowej w marynarce wojennej (§ 137 ust. ost.),
 - 6) w przypadku zredukowania etatów.

§ 156. Przeniesienie nadterminowego do rezerwy lub pospolitego ruszenia, zarządza dowódca formacji macierzystej w sposób określony szczególnymi rozkazami Ministra Spraw Wojskowych.

Nadterminowi, przeniesieni do rezerwy lub pospolitego ruszenia, podlegają wszystkim obowiązkom i korzystają ze wszystkich praw podoficerów i szeregowców rezerwy lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej, ustalonych w ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym oraz w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców marynarki wojennej (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 12, poz. 85), tudzież w przepisach na ich podstawie wydanych.

§ 157. W czasie wojny lub uzupełnienia wojska, gdy bezpieczeństwo Państwa tego wymaga, nadterminowi pozostają nadal w służbie wojskowej, zachowując wszelkie uprawnienia osobiste. Postanowienia § 135 mają odpowiednie zastosowanie do nadterminowych w czasie pełnienia tej służby.

Przeniesienie do rezerwy lub pospolitego ruszenia następuje w czasie demobilizacji lub zwalniania określonych roczników do rezerwy lub pospolitego ruszenia, jeżeli nie nastąpiło przedłużenie służby nadterminowej lub zamianowanie nadterminowego — zawodowym.

§ 158. Postanowienia §§ 198 — 202 w sprawie postępowania rehabilitacyjnego mają odpowiednie zastosowanie do nadterminowych.

§ 159. Nadterminowy nie może zasadniczo uzyskać zezwolenia na zawarcie związku małżeńskiego. W przypadkach wyjątkowych i zasługujących na szczególne uwzględnienie udziela zezwolenia na zawarcie związku małżeńskiego szef kierownictwa marynarki wojennej.

Postanowienia §§ 19 — 23 mają odpowiednie zastosowanie w sprawie zawierania małżeństw przez nadterminowych.

§ 160. W czasie służby nadterminowej — nadterminowi nie mogą być przyjmowani do szkół kształcących na oficerów rezerwy lub oficerów zawodowych marynarki wojennej.

Rozdział IV.

Podoficerowie i szeregowcy zawodowi marynarki wojennej.

Do art. 55.

§ 161. Podoficerowie i szeregowcy zawodowi marynarki wojennej stanowią odrębny korpus w marynarce wojennej.

Podział podoficerów i szeregowców zawodowych marynarki wojennej, według poszczególnych specjalności odpowiada podziałowi wymienionemu w § 10.

Do art. 50, 56 i 62.

§ 162. Od kandydata na podoficera i szeregowca zawodowego marynarki wojennej wymagane jest obok warunków wymienionych w art. 62:

- a) posiadanie zdolności fizycznej kategorii „A bez zastrzeżeń”, według istniejących przepisów oceny zdolności fizycznej do zawodowej służby wojskowej w marynarce wojennej, stwierdzonej świadectwem wojskowo-lekarskim, wystawionem przez wojskowy zakład leczniczy (garnizonową izbę chorych, wojskowy szpital garnizonowy, morski, okręgowy lub szkolny);
- b) nieprzekroczenie w chwili mianowania 28 lat, a jeśli idzie o orkiestrantów — 32 lat;
- c) ukończenie szkoły powszechnej III stopnia lub równorzędnej;
- d) uzyskanie jednej ze specjalności w trybie ustalonym w myśl § 11;
- e) przesłużenie co najmniej 2 lat w charakterze podoficera lub starszego marynarza nadterminowego marynarki wojennej.

§ 163. Szef kierownictwa marynarki wojennej może zwolnić w drodze wyjątku kandydatów na zawodowych w marynarce wojennej od warunku posiadania zdolności fizycznej wedle kategorii „A bez zastrzeżeń” (§ 163 lit. a) jeżeli przydział służbowy kandydata nie wymaga bezwzględnie takiej kategorii do pełnienia służby.

W przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, szef kierownictwa marynarki wojennej może zwolnić kandydatów na zawodowych również od warunku wieku, przewidzianego w § 162 lit. b), z tem jednak, że przekroczenie granicy wieku nie może wynosić więcej niż 1 rok.

Szefowi kierownictwa marynarki wojennej służy prawo mianowania zawodowymi także i takich kandydatów na podoficerów lub szeregowców zawodowych marynarki wojennej, którzy posiadają cenzus wykształcenia w zakresie szkoły powszechnej I stopnia, jeśli kandydaci ci zobowiążą się w deklaracji (wzór Nr. 7), uzupełnić posiadane wykształcenie do zakresu szkoły powszechnej III stopnia w ciągu pierwszych 3 lat służby zawodowej.

W razie niewypełnienia tego zobowiązania podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej zostaje zwolniony ze służby czynnej, otrzymując należną odprawę.

Do czasu uzupełnienia wykształcenia w zakresie szkoły powszechnej III stopnia, podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej nie może być awansowany na wyższy stopień.

§ 164. Prośbę o zamianowanie podoficerem lub szeregowcem zawodowym marynarki wojennej, należy składać najpóźniej na 4 miesiące przed upływem terminu zobowiązania się do służby w charakterze nadterminowego.

Prośby wniesione po tym terminie z winy kandydata nie będą rozpatrywane.

§ 165. Prośba o przyjęcie do służby zawodowej powinna być własnoręcznie napisana i podpisana przez kandydata na zawodowego i przedstawiona przełożonemu jednostki pływającej lub lądowej zajmującemu etat co najmniej kapitana.

Do prośby należy dołączyć:

- a) odpisy świadectw szkolnych, stwierdzających zakres wykształcenia ogólnego w myśl § 162 lit. c);
- b) deklarację zawierającą zobowiązanie się do służby zawodowej (wzór Nr. 6).

Przełożony wskazany w ust. 1, dołącza do prośby kandydata jego dokument ewidencyjny oraz świadectwo wojskowo-lekarskie, wydane na podstawie zbadania stanu zdrowia kandydata przez wojskowy zakład leczniczy.

§ 166. Prośbę kandydata o mianowanie zawodowym opinuje przełożony jednostki pływającej lub lądowej, zajmujący etat co najmniej kapitana, oraz wszyscy kolejni wyżsi przełożeni.

W opiniach należy zwrócić szczególną uwagę na to, czy kandydat posiada pełną zdolność instruowania lub pełnienia obowiązków służbowych właściwych dla danego rodzaju specjalności, oraz czy, biorąc pod uwagę całokształt jego służby wojskowej, posiada on kwalifikacje ogólne, co najmniej dobre, na podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej.

§ 167. Przy załatwianiu prośb kandydatów na zawodowych, nie pełniących służby czynnej, stosuje się odpowiednio postanowienia §§ 138 ust. 2, 142 ust. 1 lit. c) i ust. 2, 143 lit. c), 144 ust. 2 i 3, 148 ust. 2.

§ 168. Prośba o przyjęcie do służby zawodowej powinna być ostatecznie załatwiona w ciągu trzech miesięcy od daty jej wniesienia.

Do art. 57.

§ 169. Służbę zawodową przedłuża dowódca wskazany w § 184 zasadniczo na 3 lata. W przypadkach, gdy to jest potrzebne dla przejścia podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej do służby cywilnej, można na prośbę interesowanego przedłużyć służbę zawodową na okres krótszy niż 3 lata. W końcowym okresie służby przedłuża się służbę zawodową tylko na okres czasu potrzebny do całkowitego nabycia prawa do pełnego uposażenia emerytalnego.

§ 170. Odnawianie zobowiązania następuje wyłącznie na prośbę podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej. Powinna być ona przedstawiona przełożonemu jednostki pływającej lub lądowej zajmującemu etat co najmniej kapitana, najpóźniej na 14 miesięcy przed upływem terminu zobowiązania.

Niewniesienie przez podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej prośby o odnowienie zobowiązania — z własnej winy, lub też niewniesienie jej w terminie, określonym w ust. 1 powoduje przeniesienie podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej do rezerwy lub pospolitego ruszenia po upływie okresu zobowiązania się do służby zawodowej. Nie ma on również prawa do uzyskania stanowiska w trybie i na zasadach określonych w art. 88, zachowuje jednak prawo do odprawy.

§ 171. Podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej, który po upływie pierwszego okresu zobowiązania się do służby zawodowej lub też po upływie okresu odnowionego zobowiązania, zamierza nadal pozostać w służbie zawodowej, powinien w terminie określonym w § 170 ust. 1 przedstawić własnoręcznie napisaną prośbę o odnowienie zobowiązania, dołączając do niej zobowiązanie się do służby zawodowej (wzór Nr. 6).

Przełożony jednostki pływającej lub lądowej zajmujący etat co najmniej kapitana, zarządza, przed nadaniem tej prośbie dalszego biegu, zbadanie stanu zdrowia kandydata w wojskowym zakładzie leczniczym, a wydane na podstawie oględzin świadectwo wojskowo-lekarskie dołącza wraz z dokumentem ewidencyjnym do prośby.

Tak uzupełnioną prośbę przedstawia ten przełożony w drodze służbowej przełożonemu uprawnionemu do mianowania zawodowych, opinując ją w tym kierunku, czy kandydatowi należałoby służbę zawodową przedłużyć, czy też nie, oraz z jakich powodów. Dalsi kolejni przełożeni opinują prośbę w ten sam sposób.

Przełożony, uprawniony do mianowania zawodowych, na podstawie kwalifikacji kandydata oraz na podstawie opinii przełożonych, przedłuża mu służbę zawodową na okres czasu wskazany w § 169 lub też prośby nie uwzględnia, podając powody.

O decyzji powinien być kandydat zawiadomiony pisemnie najdalej na 13 miesięcy przed upływem terminu zobowiązania.

§ 172. Kandydat, którego prośby o przedłużenie służby zawodowej nie uwzględniono, może odwołać się od tej decyzji do:

- a) Ministra Spraw Wojskowych, jeżeli prośbę odrzucił szef kierownictwa marynarki wojennej,
- b) szefa kierownictwa marynarki wojennej w innych przypadkach.

Termin do wniesienia odwołania wynosi 14 dni, licząc od dnia zawiadomienia kandydata o odmownej decyzji. Decyzja przełożonego właściwego do załatwienia odwołania, jest ostateczna. Powinna ona być wydana najpóźniej w terminie 6 tygodni od dnia wniesienia odwołania.

W razie uwzględnienia odwołania podoficer lub szeregowiec marynarki wojennej zostaje przeniesiony do innej formacji marynarki wojennej przez szefa kierownictwa marynarki wojennej.

§ 173. Kandydat, którego prośby o przedłużenie służby zawodowej nie uwzględniono, może ubiegać się o nadanie mu stanowiska w administracji wojskowej lub w służbie cywilno-państwowej, samorządowej albo w przedsiębiorstwach państwowych w trybie i na zasadach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów, wydanem na podstawie art. 88.

W razie nieodnowienia z takim podoficerem lub szeregowcem zawodowym zobowiązania do dalszej służby zawodowej i nie nadania mu stanowiska określonego w ust. 1 — zostaje on przeniesiony w stan spoczynku po upływie terminu zobowiązania, jeżeli odpowiada warunkom określonym w art. 88. W przeciwnym wypadku zostaje taki podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej przeniesiony do rezerwy lub pospolitego ruszenia (art. 88-a) zachowując prawo do odprawy.

Do art. 58.

§ 174. Czas, przez który podoficerowie i szeregowcy zawodowi marynarki wojennej pozostają w służbie zawodowej przymusowo w razie mobilizacji lub uzupełnienia wojska, gdy bezpieczeństwo Państwa tego wymaga, zalicza się im całkowicie do służby zawodowej oraz na poczet złożonego zobowiązania.

Jeśli zobowiązanie wygasło w czasie trwania tej służby, mogą oni w ciągu 4 tygodni od daty demobilizacji lub zwalniania rocznika, do którego należą, przedstawić prośbę o pozostawienie w dalszej służbie zawodowej na okresy czasu przewidziane w § 169.

W razie uwzględnienia prośby o pozostawienie w dalszej służbie zawodowej, termin zobowiązania się liczy się od dnia demobilizacji lub zwolnienia danego rocznika do rezerwy lub pospolitego ruszenia.

Do art. 60.

§ 175. Do otrzymania zezwolenia na zawarcie związku małżeńskiego wymagane są od podoficerów zawodowych w marynarce wojennej następujące warunki:

- a) ukończenie 26 lat życia, a jeśli idzie o należących do personelu latającego lotnictwa morskiego — 28 lat;
- b) posiadanie co najmniej rzeczywistego stopnia bosmanmata;

c) przesłuzenie w wojskowej służbie zawodowej co najmniej 4 lat.

Podoficerowie zawodowi marynarki wojennej w czasie uczęszczania do szkół (kursów) wojskowych, a należący do personelu latającego lotnictwa morskiego — ponadto w czasie wyszkolenia i w ciągu 5 lat po ukończeniu go — nie mogą otrzymać zezwolenia na zawarcie małżeństwa.

W przypadkach wyjątkowych, zasługujących na szczególne uwzględnienie, może udzielić zwolnienia od warunków wymienionych pod lit. a) lub c) szef kierownictwa marynarki wojennej.

§ 176. Podoficerom zawodowym marynarki wojennej posiadającym warunki do otrzymania zezwolenia na zawarcie związku małżeńskiego, udziela takiego zezwolenia na podstawie pisemnej prośby, wniesionej przez podoficera:

- a) w formacjach floty — dowódca floty;
- b) w formacjach flotylli rzecznej — dowódca flotylli;
- c) w innych formacjach marynarki wojennej — przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

W prośbie należy wyszczególnić:

- a) imię, nazwisko, wykształcenie, zajęcie i miejsce zamieszkania narzeczonej;
- b) imiona i nazwiska rodziców lub opiekunów narzeczonej, ich zajęcie i miejsce zamieszkania.

Do prośby należy dołączyć:

- 1) metrykę urodzenia i świadectwo moralności narzeczonej,
- 2) akt zejścia (metrykę śmierci) poprzedniej żony lub męża, jeżeli narzeczony lub narzeczona są wdowcem lub wdową, — albo dokument, stwierdzający unieważnienie małżeństwa lub uzyskanie rozwodu, jeżeli poprzedni związek małżeński jednego lub obojga narzeczonych został unieważniony lub nastąpił rozwód,
- 3) świadectwo lekarskie zdrowia obojga narzeczonych.

§ 177. Przełożony, wskazany w § 176 po otrzymaniu prośby, jeżeli odpowiada ona wymienionym w §§ 175 i 176 ust. 2 i 3 warunkom, ogłasza w terminie 7-dniowym podległym podoficerom zawodowym marynarki wojennej tę prośbę, przytaczając w ogłoszeniu dane dotyczące osoby narzeczonej, z żądaniem zgłoszenia do swej wyłącznej wiadomości zastrzeżeń przeciw projektowanemu małżeństwu.

Dane wyszczególnione w prośbie oraz zgłoszone zastrzeżenia powinny być zbadane przy odpowiednim użyciu w tym celu członków podoficerskiego sądu koleżeńskiego albo organów wojskowych albo również — w razie potrzeby — cywilnych.

Po przeprowadzeniu badań przełożony, wymieniony w ustępie pierwszym, wydaje po upływie trzech miesięcy od dnia wniesienia prośby, decyzję w sprawie zezwolenia na zawarcie związku małżeńskiego (wzór Nr. 1).

Od odmownej decyzji niema środka prawnego.

§ 178. Przepisy §§ 22 i 23 w sprawie zawierania małżeństw przez podoficerów i szeregowców

marynarki wojennej mają odpowiednie zastosowanie również do podoficerów zawodowych marynarki wojennej.

Do art. 61.

§ 179. Rozwiązanie stosunku służbowego z podoficerem lub szeregowcem zawodowym marynarki wojennej przed upływem terminu zobowiązania wskutek orzeczenia komisji dyscyplinarnej następuje:

- a) w myśl wojskowych przepisów dyscyplinarnych;
- b) w razie dwukrotnej ujemnej kwalifikacji, otrzymanej w ciągu półtora roku, a stwierdzającej nienadawanie się na stanowisko zawodowego w marynarce wojennej.

§ 180. Podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej kwalifikuje przełożony jednostki pływającej lub lądowej zajmujący etat co najmniej kapitana oraz kolejni wyżsi przełożeni do przełożonego o uprawnieniach dowódcy pułku łącznie.

Kwalifikacje są wystawiane półrocznie.

§ 181. Jeżeli w półrocznej kwalifikacji podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej otrzymał od wszystkich kwalifikujących przełożonych ujemną opinię, stwierdzającą brak kwalifikacji na zawodowego, przełożony o uprawnieniach dowódcy pułku zawiadamia go o tem przy raporcie, udzielając mu jednocześnie ostrzeżenia, że w razie otrzymania ponownej ujemnej kwalifikacji półrocznej w ciągu następnego roku, stosunek służbowy zostanie z nim rozwiązany.

Fakt udzielenia ostrzeżenia zostaje spisany protokółarnie, podpisany przez interesowanego podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej oraz złożony w jego aktach personalnych. Pozatem przełożony udzielający ostrzeżenia ogłasza je w rozkazie poufnym formacji.

Otrzymujący ostrzeżenie zostaje przeniesiony w obręb formacji. Jeżeli przełożony udzielający ostrzeżenia uznaje za konieczne przeniesienie ostrzeżonego do innej formacji, przedstawia umotywowany wniosek o przeniesienie przełożonemu, wskazanemu w § 49 ust. 2.

§ 182. W razie otrzymania przez podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej ujemnej kwalifikacji po raz drugi w ciągu półtora roku, przełożony o uprawnieniach dowódcy pułku zawiadamia o tem przy raporcie interesowanego podoficera lub szeregowca zawodowego oraz wyznacza komisję w składzie jednego oficera sztabowego — a w jego braku jednego ze starszych kapitanów — jako przewodniczącego, oraz dwóch oficerów młodszych jako członków.

Przewodniczący i członkowie komisji nie mogą być przełożonymi kwalifikowanego podoficera.

Komisja badała całokształt spraw dotyczących kwalifikacji ujemnie skwalifikowanego, przyczem przewodniczący powinien zasięgnąć potrzebnych informacji od opinujących, jak również przesłuchać opinowanego i zbadać przytoczone przez niego w przesłuchaniu przedstawienia faktyczne.

Po przeprowadzonym badaniu przewodniczący komisji przedstawia przełożonemu wymienionemu

w ust. 1 wniosek, czy ma nastąpić rozwiązanie stosunku służbowego z ujemnie skwalifikowanym podoficerem lub szeregowcem zawodowym marynarki wojennej.

Decyzja przełożonego, wymienionego w ust. 1, jest ostateczna.

§ 183. Powołanie komisji następuje również, jeśli w razie otrzymania przez podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej ujemnej opinii po raz pierwszy — opinie przełożonych kwalifikujących są rozbieżne.

Komisja przestrzega w toku czynności zasad podanych w § 182 i w wyniku postępowania przedstawia przełożonemu o uprawnieniach dowódcy pułku wniosek, czy ostrzeżenie ma być udzielone.

Decyzja przełożonego wymienionego w ust. 2 jest ostateczna.

Do art. 63.

§ 184. Prawo mianowania zawodowymi marynarki wojennej oraz prawo przedłużania służby zawodowej służy szefowi kierownictwa marynarki wojennej, który uprawnienia swe w tym zakresie może przekazać dowódcy floty i dowódcy flotylli rzecznej w obrębie podległych im formacji.

§ 185. Przełożony uprawniony do mianowania zawodowym oraz do przedłużenia służby zawodowej powinien przed wydaniem decyzji upewnić się czy istnieje wakans w stopniu posiadanym przez kandydata na zawodowego oraz czy przez mianowanie zawodowym nie zostanie przekroczona granica dopuszczalnych mianowań, ustalana corocznie przez szefa kierownictwa marynarki wojennej.

Do art. 64.

§ 186. Mianowanie zawodowym oraz przedłużenie służby zawodowej winno być ogłoszone w rozkazie dziennym formacji, do której stanu faktycznego należy mianowany.

W rozkazie należy wyszczególnić datę mianowania lub przedłużenia służby zawodowej, oraz w przypadku posiadania przez mianowanego stopnia tytularnego stwierdzić, że posiadany przez niego stopień tytularny staje się stopniem rzeczywistym.

Mianowanie zawodowym lub przedłużenie służby zawodowej należy stwierdzić na deklaracji (wzór Nr. 6).

Do art. 65.

§ 187. Podoficerowie zawodowi marynarki wojennej wszystkich specjalności, z wyjątkiem orkiestrantów, o których postanawia § 188, mogą być awansowani:

- a) na stopień bosmana, jeśli w rzeczywistym stopniu bosmanmata przesłużyli co najmniej 24 miesiące, odbyli odpowiednią praktykę oraz ukończyli z pomyślnym wynikiem kurs bosmański;
- b) na stopień starszego bosmana, jeśli w rzeczywistym stopniu bosmana przesłużyli co najmniej 36 miesięcy i posiadają co najmniej bardzo dobrą opinię w ciągu dwóch ostatnich półroczy;
- c) na stopień chorążego marynarki, jeśli w rzeczywistym stopniu starszego bosmana przesłużyli co najmniej 48 miesięcy, nie mają przekroczonych 42 lat życia, mają

łącznie co najmniej 10 lat służby zawodowej, z tego co najmniej 3 lata w swej specjalności, ukończyli z pomyślnym wynikiem kurs chorążych marynarki wojennej (§§ 102 i 103) i posiadają co najmniej bardzo dobrą opinię w ciągu czterech ostatnich półroczy.

§ 188. Podoficerowie zawodowi marynarki wojennej — orkiestranci mogą być awansowani:

- a) na stopień bosmana-orkiestranta, jeśli w rzeczywistym stopniu bosmanmata przesłużyli co najmniej 36 miesięcy, oraz złożyli z pomyślnym wynikiem egzamin określony w instrukcjach wyszkolenia marynarki wojennej;
- b) na stopień starszego bosmana-orkiestranta, jeśli w rzeczywistym stopniu bosmana przesłużyli co najmniej 48 miesięcy, oraz posiadają co najmniej bardzo dobrą opinię w ciągu ostatnich czterech półroczy;
- c) na stopień chorążego marynarki — orkiestranta, jeśli w rzeczywistym stopniu starszego bosmana przesłużyli co najmniej 5 lat, mając co najmniej 14 lat służby zawodowej, złożyli egzamin przewidziany w instrukcjach wyszkolenia marynarki wojennej, a ponadto posiadają co najmniej bardzo dobrą opinię w ciągu 6 ostatnich półroczy.

Do art. 76.

§ 189. Prawo przeniesienia podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej w stan nieczynny służy szefowi kierownictwa marynarki wojennej, który może uprawnienia swe w tym zakresie z wyjątkiem przypadku przeniesienia z powodu zredukowania etatów — przekazać dowódcy floty i dowódcy flotylli rzecznej w obrębie podległych im formacji.

Przeniesienie podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej w stan nieczynny, ogłasza dowódca formacji w rozkazie dziennym, podając przyczynę przeniesienia i dzień od którego zaczyna się stan nieczynny. Dane te należy uwidocznic również w aktach personalnych przeniesionego.

Podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej przeniesiony w stan nieczynny obowiązany jest o każdej zmianie swego adresu zawiadomic dowódcę formacji macierzystej.

§ 190. Podoficerom i szeregowcom zawodowym marynarki wojennej przeniesionym w stan nieczynny z powodów określonych w pkt. 1 — 4 art. 76, nie przysługuje prawo noszenia munduru:

- a) w czasie wykonywania czynności, związanych z wykonywaniem zawodu cywilnego, lub z zajęciem handlowym albo przemysłowym;
- b) w lokalach, do których jest wzbroniony wstęp oficerom i podoficerom służby czynnej;
- c) przy wszelkiego rodzaju kwestach, zbiórkach i t. p. jak również w czasie asystowania przy nich;
- d) w czasie postępowania rewizyjno-lekarskiego, wdrożonego z powodu choroby psychicznej.

W razie dopuszczenia się przez podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej w stanie nieczynnym czynu hańbiącego, stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądowym, lub w razie nieodpowiedniego zachowania się w mundurze, komendant najbliższego garnizonu może zabronić takiemu podoficerowi lub szeregowcowi noszenia munduru wojskowego na czas pozostawania w stanie nieczynnym.

Zarządzenie to zostaje uwidocznione w legitymacji osobistej podoficera lub szeregowca zawodowego, jak również w ewidencji, prowadzonej przez dowódcę formacji macierzystej.

§ 191. Podoficerowi lub szeregowcowi zawodowemu marynarki wojennej, przeniesionemu w stan nieczynny z powodu wyboru na posła do sejmiku lub senatora (art. 76 pkt. 5) przysługuje prawo noszenia munduru:

- a) w dniach świąt narodowych,
- b) w razie uczestniczenia w świątach i uroczystościach pułkowych,
- c) w czasie uroczystości rodzinnych.

Do art. 77.

§ 192. Urlopu dla celów odbycia kursu lub praktyki udziela się zasadniczo w ciągu ostatnich 6 miesięcy mocy zobowiązania się do służby zawodowej. Jeżeli jednak rodzaj kursu lub praktyki (np. żegluga wodna, praktyka rolna) tego wymaga, urlop może być udzielony także wcześniej, jednak nie wcześniej jak w ciągu roku przed upływem terminu zobowiązania do służby zawodowej.

Podstawę udzielenia urlopu stanowi zaświadczenie, że odbycie kursu lub praktyki jest konieczne dla otrzymania stanowiska określonego w art. 88 oraz, że podoficer lub szeregowiec zawodowy będzie przyjęty na kurs albo praktykę. Zaświadczenie powinno określać czas i termin trwania kursu lub praktyki, oraz zasadniczo powinno być przedstawione równocześnie z prośbą o udzielenie urlopu. Długość urlopu ustala się według czasu trwania kursu lub praktyki, w żadnym jednak przypadku nie może przekraczać 6 miesięcy.

§ 193. Urlopowanemu w myśl art. 77 nie przysługuje prawo do noszenia munduru w czasie przebywania na urlopie.

§ 194. Podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej, który bez własnej winy przerwał lub zaniechał praktyki, albo uczęszczania na kurs, może w dalszym czasie odbywania służby zawodowej otrzymać urlop na okres potrzebny celem uzupełnienia kursu lub praktyki, nie przekraczający jednak łącznie z poprzednio otrzymanym 6 miesięcy.

Podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej, który bez własnej winy nie ukończył kursu (praktyki) z wynikiem pomyślnym, wraca do swojej formacji i po upływie okresu zobowiązania się zostaje przeniesiony w stan spoczynku, jeśli odpowiada warunkom ustawy emerytalnej.

Natomiast podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej, który z własnej winy nie ukończył kursu lub praktyki, nie ma prawa do ponownego otrzymania urlopu. Jeżeli odbycie kursu

lub praktyki jest warunkiem uzyskania stanowiska, określonego w art. 88, podoficer lub szeregowiec taki ma być uważany za odmawiającego przyjęcia zaofiarowanego mu stanowiska (art. 88-a). O fakcie, czy nieukończenie kursu (praktyki) nastąpiło z winy podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej, decyduje Minister Spraw Wojskowych na podstawie opinii komisji kwalifikacyjnej, ustanowionej w trybie rozporządzenia Rady Ministrów, wydanego na podstawie art. 88 ust. ost.

§ 195. Jeżeli podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej w czasie trwania urlopu pragnie zmienić rodzaj praktyki lub kursu, musi na to uzyskać zezwolenie przełożonego o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku. Przełożony udzieli takiego zezwolenia, jeżeli zmiana rodzaju kursu lub praktyki jest konieczna dla uzyskania stanowiska określonego w art. 88.

Czas urlopu nie może w sumie przekraczać 6 miesięcy.

Do art. 78.

§ 196. Na okres czasu następujących po sobie 6 miesięcy, przez które podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej nie może pełnić czynnej służby wojskowej z powodu złego stanu zdrowia (art. 78 ust. 1) składa się czas choroby i leczenia, oraz udzielone mu urlopy lecznicze (zdrowotne lub kuracyjne).

Jeżeli po upływie 6 miesięcy, podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej, nie może z powodu złego stanu zdrowia pełnić nadal czynnej służby wojskowej powinien być przedstawiony wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej, która orzeka o stopniu zdolności fizycznej do służby wojskowej.

Przeniesienie w stan nieczynny może nastąpić, gdy wojskowo-lekarska komisja rewizyjna stwierdzi czasową niezdolność podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej do służby wojskowej.

Do art. 79.

§ 197. W razie niepowołania podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej, znajdującego się w stanie nieczynnym z powodu zredukowania etatów, do służby czynnej, zostaje on po upływie 18-tu miesięcy przeniesiony do rezerwy lub pospolitego ruszenia, jeżeli nie nabył praw do zaopatrzenia emerytalnego.

Czas przebyty z powodu zredukowania etatów w stanie nieczynnym zalicza się do wojskowej służby zawodowej.

Do art. 80.

§ 198. W razie dostania się podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej do niewoli (zaginienia na terenie działań wojennych), przełożony jednostki pływającej lub lądowej zajmujący etat co najmniej kapitana, spisuje protokół, w którym ustala czas i bliższe okoliczności dotyczące dostania się do niewoli (zaginienia na terenie działań wojennych).

Po upływie 30 dni od dnia dostania się do niewoli lub dnia zaginienia, dowódca formacji skreśla takiego podoficera lub szeregowca ze stanu faktycznego formacji, zawiadamiając o tem właściwego po-

wiatowego komendanta uzupełnień — protokół zaś przesyła przełożonemu, wskazanemu w § 189 ust. 1, który zarządza przeniesienie podoficera lub szeregowca w stan nieczynny z dniem skreślenia ze stanu faktycznego formacji. Przełożony ten po wydaniu zarządzenia o przeniesieniu w stan nieczynny, przesyła protokół do dowódcy formacji macierzystej, celem dołączenia go do aktów personalnych danego podoficera lub szeregowca zawodowego.

§ 199. Podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej obowiązany jest zameldować się niezwłocznie po powrocie z niewoli u dowódcy najbliższej jednostki wojskowej względnie na najbliższej placówce polskiej służby dyplomatycznej (konsularnej). Dowódca ten (kierownik placówki) — po spisaniu z podoficerem lub szeregowcem protokołu, ustalającego czas, miejsce i sposób zameldowania się, odsyła go do formacji macierzystej (zapasowej), do której należy odesłać również protokół zameldowania się.

Dowódca formacji macierzystej zarządza przeprowadzenie postępowania rehabilitacyjnego, które ma na celu stwierdzenie, czy dostanie się do niewoli (zaginienie na terenie działań wojennych) nastąpiło z przyczyn usprawiedliwionych.

§ 200. Podstawę postępowania rehabilitacyjnego stanowią protokoły spisane w myśl § 200 ust. 1 oraz w myśl § 201 ust. 1.

Postępowanie rehabilitacyjne przeprowadza komisja rehabilitacyjna wyznaczona przez dowódcę formacji macierzystej (zapasowej), w skład której wchodzi:

- a) oficer sztabowy marynarki wojennej jako przewodniczący,
- b) dwóch oficerów młodszych marynarki wojennej jako członkowie.

Decyzja komisji zapada większością głosów.

§ 201. W obecności wyznaczonej komisji rehabilitacyjnej podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej składa wyjaśnienia, które komisja rehabilitacyjna bada co do ich prawdziwości lub wiarygodności.

Z postępowania tego zostaje spisany protokół rehabilitacyjny (wzór Nr. 8), na którym komisja rehabilitacyjna umieszcza swą decyzję, poczem zwraca wszelkie akta dowódcy formacji macierzystej (zapasowej).

§ 202. Stwierdzenie przez komisję rehabilitacyjną, że dostanie się do niewoli (zaginienie na terenie działań wojennych) było usprawiedliwione, lub też budzi wątpliwości, dowódca formacji macierzystej (zapasowej) przesyła akta właściwemu prokuratorowi wojskowemu, lub sądowi polowemu, celem prowadzenia dalszych dochodzeń, przekazując do ich dyspozycji również podoficera lub szeregowca.

Jeżeli komisja rehabilitacyjna stwierdzi, że dostanie się do niewoli (zaginienie na terenie działań wojennych) było nieusprawiedliwione, lub też budzi wątpliwości, dowódca formacji macierzystej (zapasowej) przesyła akta właściwemu prokuratorowi wojskowemu, lub sądowi polowemu, celem prowadzenia dalszych dochodzeń, przekazując do ich dyspozycji również podoficera lub szeregowca.

Jeżeli postępowanie sądowe wszczęte stosownie do postanowień ustępu drugiego nie zostało zakoń-

zione wyrokiem skazującym za nieusprawiedliwione dostanie się do niewoli (zaginienie na terenie działań wojennych), rehabilitację uważa się za przeprowadzoną.

Rehabilitacja powoduje zaliczenie czasu przebywania w niewoli (zaginienie na terenie działań wojennych) do czasu służby zawodowej.

Do art. 81.

§ 203. Podstawą przeniesienia podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej w stan nieczynny z powodu wyboru na posła do sejmu lub senatora jest list wierzytelny, wydany przez komisję wyborczą, lub legitymacja, wydana przez biuro sejmu lub senatu.

W sprawie zwolnienia ze służby czynnej podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej wskutek wyboru na posła do sejmu lub senatora mają odpowiednie zastosowanie postanowienia § 24 ust. 2 i 3.

Z chwilą wygaśnięcia mandatu podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej powinien natychmiast zameldować się u dowódcy formacji macierzystej, który zarządza niezwłocznie przeniesienie go do stanu czynnego.

Do art. 82.

§ 204. Podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej w stanie spoczynku nie ma prawa noszenia munduru wojskowego w następujących przypadkach:

- a) przy wystąpieniach noszących charakter polityczny (np. udział w wiecach, zebraniach, pochodach i t. p.,
- b) w czasie wykonywania obowiązków wpływających z zajmowanego przez niego stanowiska w służbie państwowej, samorządowej, lub w przedsiębiorstwach państwowych,
- c) w czasie wykonywania czynności związanych z wykonywaniem zawodu cywilnego, lub zajęciem handlowym albo przemysłowym,
- d) w lokalach, do których jest wzbroniony wstęp oficerom lub podoficerom w służbie czynnej,
- e) przy wszelkiego rodzaju kwestach, zbiórkach i t. p., jak również w czasie asystowania przy nich,
- f) w czasie przebywania w areszcie tymczasowym sądów karnych powszechnych, lub odbywania kary pozbawienia wolności w powszechnych zakładach karnych,
- g) w razie powołania do świadczeń osobistych, lub wojskowej służby pomocniczej.

Podoficerowi i szeregowcowi zawodowemu marynarki wojennej w stanie spoczynku nie przysługuje prawo noszenia munduru w przypadkach choroby, powodującej zaburzenia psychiczne, co powinno być stwierdzone świadectwem lekarskim. Zarządzenie o zakazie noszenia munduru wydaje w tym przypadku komendant najbliższego garnizonu, uwidaczniając to zarządzenie w legitymacji podoficera lub szeregowca.

§ 205. W razie dopuszczenia się przez podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wo-

jennej w stanie spoczynku — czynu hańbiącego, stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądowym, lub w razie nieodpowiedniego zachowania się w mundurze, komendant najbliższego garnizonu może zabronić mu noszenia munduru wojskowego na czas do 6 miesięcy. Zarządzenie to zostaje doręczone zainteresowanemu przez powiatowego komendanta uzupełnień, który istotną treść tego zarządzenia wpisuje do legitymacji podoficera lub szeregowca, jak również uwidacznia ją w ewidencji wojskowej.

W terminie dni 14, licząc od dnia doręczenia zarządzenia, przysługuje podoficerowi lub szeregowcowi zawodowemu marynarki wojennej prawo zażalenia — przez powiatowego komendanta uzupełnień — do szefa kierownictwa marynarki wojennej, który sprawę załatwia ostatecznie. Zażalenie nie ma skutku odraczającego.

Zdjęcie munduru następuje z dniem doręczenia zakazu noszenia.

Po upływie terminu zakazu noszenia munduru, może podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej w stanie spoczynku prosić o wymianę legitymacji na inną, w której nie będzie adnotacji wspomnianej w ustępie 1. Koszt sporządzenia nowej legitymacji ponosi proszący.

§ 206. Szef kierownictwa marynarki wojennej może na wniosek komendanta garnizonu, zabronić podoficerowi lub szeregowcowi zawodowemu marynarki wojennej w stanie spoczynku noszenia munduru na czas dłuższy niż 6 miesięcy, lub nawet na stałe, gdy podoficer lub szeregowiec dopuścił się czynu hańbiącego, co zostało stwierdzone wyrokiem sądowym, lub też zachowuje się w mundurze w sposób uwłaczający godności munduru.

Od zarządzenia tego niema odwołania.

Zarządzenie o zakazie noszenia munduru wpisuje powiatowy komendant uzupełnień w legitymacji podoficera lub szeregowca i w jego ewidencji wojskowej.

Minister Spraw Wojskowych może na prośbę podoficera lub szeregowca, który na skutek zarządzenia szefa kierownictwa marynarki wojennej pozbawiony został prawa noszenia munduru na stałe, przywrócić mu to prawo w wyjątkowych i na szczególnie uwzględnić zasługujących przypadkach.

Do art. 84.

§ 207. Przeniesienie w stan spoczynku podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej zarządza szef kierownictwa marynarki wojennej na wniosek przełożonego, posiadającego uprawnienia co najmniej dowódcy pułku.

§ 208. Szef kierownictwa marynarki wojennej oraz dowódca formacji, do której stanu faktycznego należy podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej, ogłaszają w rozkazie przeniesienie podoficera lub szeregowca zawodowego w stan spoczynku, przytaczając przyczynę przeniesienia oraz jego datę. Datą tą ma być ostatni dzień określonego miesiąca kalendarzowego.

Do art. 85.

§ 209. Podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej, który w czasie i wskutek pełnienia służby wojskowej w marynarce wojennej stał

się niezdolnym do pełnienia czynnej służby, może wnieść prośbę o dalsze pozostawienie go w służbie zawodowej mimo posiadanej kategorii „E” zdolności fizycznej, jeżeli:

a) pozostaje jeszcze w służbie czynnej,

b) nie nabył jeszcze uprawnień emerytalnych w takiej wysokości, któreby mu przysługiwały po przesłużeniu czynnie 20 lat.

Prośbę należy wnieść w drodze służbowej do Ministra Spraw Wojskowych bezpośrednio po uznaniu proszącego przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną za trwale niezdolnego do służby wojskowej.

Prośbę opiniuje przełożony jednostki pływającej lub lądowej zajmujący etat co najmniej kapitana i kolejni wyżsi przełożeni w tym kierunku, czy proszący mimo posiadania kategorii „E” zdolności fizycznej, może być użyty w służbie wojskowej, w jakim jej dziale, oraz czy prośba jego ze względu na całokształt jego służby wojskowej oraz jego dotychczasowe opinie, zasługuje na uwzględnienie.

Szef kierownictwa marynarki wojennej na skutek wniesionej przez podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej prośby o pozostawienie w dalszej służbie zawodowej, wstrzymuje się od czynności związanych z przeniesieniem takiego podoficera lub szeregowca w stan spoczynku — do czasu decyzji Ministra Spraw Wojskowych.

§ 210. Podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej, z którym rozwiązano stosunek służbowy z powodu zupełnej niezdolności do służby wojskowej, o ile nie przechodzi w stan spoczynku, zatrzymuje posiadany stopień wojskowy, a celem określenia jego stosunku do służby wojskowej, dodaje się do nazwy posiadanego przez niego stopnia, wyrazy: „poza służbą”.

Do art. 86.

§ 211. Podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej, przeniesiony w stan spoczynku, może być powołany do służby czynnej przez Ministra Spraw Wojskowych w czasie mobilizacji lub uzupełnienia wojska, gdy bezpieczeństwo Państwa tego wymaga.

W razie powołania podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej w stanie spoczynku do służby czynnej, dowódca formacji ogłasza w rozkazie dziennym wcielenie powołanego do stanu faktycznego formacji oraz jego przydział.

Z dniem wcielenia powołany traci prawo do poprzednio przyznanego mu zaopatrzenia emerytalnego, a otrzymuje uposażenie przywiązane do tego stopnia wojskowego jaki posiada, przyczem czas czynnej służby zalicza się mu do wysługi emerytalnej.

Do art. 87.

§ 212. Zwolnienie podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej na własną prośbę ze służby zawodowej przed upływem terminu zobowiązania może nastąpić tylko wyjątkowo w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie przez przełożonego, wymienionego w § 184. Podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej może być na własną prośbę zwolniony ze służby zawodowej przed upływem terminu zobowiązania, je-

żeli jest to konieczno celem przejścia do służby cywilno - państwowej, samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych po przesłuzeniu w charakterze zawodowego co najmniej 6 lat.

§ 213. Przeniesienie podoficera lub szeregowca zawodowego marynarki wojennej do rezerwy lub pospolitego ruszenia zarządza dowódca formacji macierzystej w sposób określony szczegółowymi przepisami Ministra Spraw Wojskowych.

Podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej, przeniesiony do rezerwy lub pospolitego ruszenia, podlega wszystkim obowiązkom i korzysta ze wszystkich praw podoficerów i szeregowców rezerwy lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej, ustalonych w ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym oraz w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców marynarki wojennej (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 12, poz. 85), tudzież w przepisach na ich podstawie wydanych.

§ 214. Podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej, przeniesiony do rezerwy, jest wolny od odbywania ćwiczeń rezerwy, jeżeli ukończył z wynikiem pomyślnym kurs bosmański (§ 101).

Inni podoficerowie i szeregowcy zawodowi marynarki wojennej, przeniesieni do rezerwy, zostają powołani do odbywania ćwiczeń na ogólnych zasadach.

Podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej, przeniesiony do rezerwy lub pospolitego ruszenia z powodu degradacji, nie może otrzymać przydziału mobilizacyjnego do tej formacji, w której został zdegradowany.

Do art. 88.

§ 215. Za nadanie stanowiska w rozumieniu art. 88 uważa się przyjęcie do takiej służby państwowej, samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych, która daje otrzymującemu stanowisko prawo do zaopatrzenia emerytalnego.

Jeżeli podoficer lub szeregowiec zawodowy marynarki wojennej, którego Minister Spraw Wojskowych przedstawił w trybie rozporządzenia Rady Ministrów, wydanego na podstawie art. 88 ust. ost., do nadania mu stanowiska określonego w ust. 1, stanowiska takiego nie otrzymał bez własnej winy, a w szczególności również z powodu niezawinionego zwolnienia go ze służby przygotowawczej (praktyki, kursu), lub z powodu niezłożenia z wynikiem pomyślnym wymaganego egzaminu — wówczas podoficer lub szeregowiec taki wraca z powrotem do swojej formacji i po upływie terminu zobowiązania się, zostaje przeniesiony w stan spoczynku z prawem do zaopatrzenia emerytalnego, jeżeli odpowiada warunkom określonym w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

TYTUŁ III.

Podoficerowie i szeregowcy - uczniowie oficerskiej szkoły marynarki wojennej.

Do art. 89 i 91.

§ 216. Oficerską szkołą marynarki wojennej jest szkoła podchorążych marynarki wojennej. Szko-

ła ta kształci na oficerów zawodowych marynarki wojennej.

§ 217. Czas trwania i program nauki w szkole podchorążych marynarki wojennej ustala szef kierownictwa marynarki wojennej.

§ 218. O przyjęcie do szkoły podchorążych marynarki wojennej mogą ubiegać się obywatele polscy posiadający:

- a) odpowiedni wiek,
- b) odpowiednie zdolności fizyczne,
- c) odpowiednie kwalifikacje moralne,
- d) odpowiednie wykształcenie.

Do szkoły nie mogą być przyjmowani kandydaci żonaci. Warunek ten nie odnosi się do podoficerów zawodowych marynarki wojennej, ubiegających się o przyjęcie do szkoły, którzy jednak muszą się w tym przypadku wykazać stwierdzeniem przez szefa kierownictwa marynarki wojennej, iż małżeństwo ich odpowiada warunkom, jakie są stawiane oficerom celem uzyskania zezwolenia na zawarcie małżeństwa, z wyjątkiem warunku posiadania stopnia oficerskiego i odpowiedniego czasu służby w stopniu oficerskim.

Cudzoziemcy, którzy uzyskali zezwolenie Prezydenta Rzeczypospolitej na przyjęcie do służby wojskowej w charakterze ochotników oraz osoby przebywające na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, które nie udowodniły, że są obywatelami Państwa Polskiego albo państwa obcego, mogą ubiegać się o przyjęcie do szkoły za zezwoleniem Ministra Spraw Wojskowych na warunkach, które określają szczególne przepisy.

§ 219. Granice wieku, stanowiące warunek ubiegania się o przyjęcie do szkoły podchorążych marynarki wojennej, określają rozkazy szefa kierownictwa marynarki wojennej (§ 218 lit. a).

§ 220. Wymagania zdolności fizycznych (§ 218 lit. b), stanowiące warunek ubiegania się o przyjęcie do szkoły podchorążych marynarki wojennej, określają rozkazy szefa kierownictwa marynarki wojennej.

Dotyczą one zdrowia fizycznego i psychicznego kandydata do służby w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej oraz jego sprawności fizycznej i są ustalane świadectwem wojskowo-lekarskiem, wystawionem przez wojskowy szpital okręgowy lub szkolny, a o ile chodzi o sprawność fizyczną — świadectwem państwowej odznaki sportowej.

§ 221. Dla braku kwalifikacji moralnych (§ 218 lit. c) nie mogą ubiegać się o przyjęcie do szkoły podchorążych marynarki wojennej osoby:

- a) karane za zbrodnię stanu, szpiegostwo, przestępstwa przeciw interesom zewnętrznym państwa i stosunkom międzynarodowym, przestępstwa popełnione z niskich pobudek oraz za przestępstwa, które pozbawiają prawa do odbywania skróconej czynnej służby wojskowej;
- b) których lojalność państwowa i patriotyzm polski mogą budzić uzasadnione wątpliwości;

- c) które dopuściły się czynu niezgodnego z pojęciami godności oficerskiej i honoru;
- d) które ulegają nałogom alkoholizmu, narkomanii lub zboczeniom płciowym.

Posiadanie kwalifikacji moralnych przez kandydatów nie pełniących czynnej służby wojskowej, z wyjątkiem absolwentów korpusu kadetów, ma być stwierdzone deklaracją (wzór Nr. 9) dwóch oficerów zawodowych albo oficerów rezerwy lub też dwóch osób zajmujących poważne stanowiska w społeczeństwie, które w deklaracji tej na podstawie osobistej znajomości kandydata powinny wypowiedzieć swą opinię o jego kwalifikacjach moralnych, pozwalających na ubieganie się o przyjęcie do szkoły podchorążych marynarki wojennej.

§ 222. W zakresie wykształcenia (§ 218 lit. d) stanowiącego warunek ubiegania się o przyjęcie do szkoły podchorążych marynarki wojennej jest wymagane ukończenie łącznym z przepisany egzaminem końcowym szkoły, dającej prawo wstępu na uczelnie akademickie.

Ukończenie z pomyślnym wynikiem szkół zagranicą będzie uznane za równoznaczne z ukończeniem szkół polskich, jeżeli studja w szkołach zagranicznych będą nostyfikowane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Wykształcenie ogólne ma być stwierdzone świadectwem (dyplomem) szkoły posiadającej pełne prawa państwowe.

§ 223. Podoficerowie zawodowi marynarki wojennej mogą być przyjmowani do szkoły podchorążych marynarki wojennej jeżeli:

- a) nie przekroczyli w tym roku kalendarzowym, w którym ubiegają się o przyjęcie, 26 roku życia,
- b) posiadają stopień co najmniej bosmanmata,
- c) odbyli co najmniej 3-letnią służbę w marynarce wojennej jako zawodowi, w tem co najmniej 12 miesięcy pływania na jednostkach morskich w kampanii czynnej,
- d) posiadają wykształcenie w zakresie szkoły średniej ogólnokształcącej,
- e) posiadają ogólną opinię za 3 ostatnie półroczia co najmniej bardzo dobrą.

Postanowienia §§ 220 i 221 ust. 1 mają w stosunku do podoficerów zawodowych marynarki wojennej, odpowiednie zastosowanie.

§ 224. Ubiegający się o przyjęcie do szkoły podchorążych marynarki wojennej składają własnoręcznie napisane i podpisane prośby do komendanta szkoły.

Termin wnoszenia prośb, ich formę i załączniki oraz ich bieg ustalają rozkazy szefa kierownictwa marynarki wojennej.

§ 225. Zobowiązania do służby w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej mogą składać:

- a) obowiązani do czynnej służby wojskowej,
- b) uprawnieni do czynnej służby wojskowej w charakterze ochotników,
- c) obowiązani do służby w rezerwie,
- d) podoficerowie zawodowi marynarki wojennej w stanie czynnym.

Zobowiązanie do służby wojskowej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej ma być złożone pisemnie (wzór Nr. 10); niepełnoletni zobowiązując się do tej służby, powinien wykazać się zezwoleniem ojca lub prawnego zastępcy, iż ci zgadzają się na złożenie przez kandydata zobowiązania.

§ 226. Kandydat, ubiegający się o przyjęcie do szkoły, powinien ponadto złożyć pisemne zobowiązanie rodziców, prawnego zastępcy, lub osoby trzeciej do ponoszenia solidtarnej odpowiedzialności wraz z kandydatem za wszelkie zobowiązania majątkowe, związane ze służbą wojskową, pełnioną przez kandydata w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej.

Podpis na akcie zobowiązania powinien być legalizowany sądownie lub notarialnie.

§ 227. Kandydaci ubiegający się o przyjęcie do szkoły podchorążych marynarki wojennej korzystają przy przejazdach, związanych z egzaminami konkursowymi i sprawdzającymi oraz stawiennictwem przed komisją poborową i do służby w charakterze uczniów szkoły, ze zniżek na kolejach wedle taryfy wojskowej.

Kandydaci opłacają taksy za badanie ich zdolności fizycznych i psychicznych, oraz za egzaminy konkursowe i sprawdzające w wysokości określonej przez Ministra Spraw Wojskowych. Opłaty te zarachowuje się na dochód w budżecie M. S. Wojsk.

§ 228. Szef kierownictwa marynarki wojennej ustala corocznie liczbę uczniów, którzy mogą być przyjęci do szkoły podchorążych marynarki wojennej.

W ramach tych komendant szkoły uskutecznia przyjęcia do szkoły.

§ 229. Sposób przyjmowania zgłoszeń, tryb segregacji kandydatów, zakres egzaminu, badań i prób, sposób ich przeprowadzania i sposób oceny kandydatów określają rozkazy szefa kierownictwa marynarki wojennej.

§ 230. Kandydatów, przyjętych do szkoły podchorążych marynarki wojennej, powołuje komendant szkoły do służby w charakterze uczniów szkoły podchorążych marynarki wojennej, wyznaczając im termin i miejsce zgłoszenia się do tej służby.

Kandydaci, którzy nie zgłosili się w miejscu i w czasie, wyznaczonym przez komendanta szkoły (§ 232), zostają skreśleni z listy kandydatów, przyjętych do szkoły. Skreślenie ogłasza komendant szkoły w rozkazie dziennym.

Przyjęcie do szkoły podchorążych marynarki wojennej oraz skreślenie z listy kandydatów przyjętych jest notowane w dokumentach ewidencyjnych.

§ 231. Komendant szkoły podchorążych marynarki wojennej sporządza na podstawie dokumentów, stwierdzających aktualny stosunek do wojska kandydatów przyjętych do szkoły, — listę tych kandydatów, którzy przed przyjęciem do szkoły nie stawali przed komisją poborową i nie zostali pobrani lub zaciągnięci ochotniczo do wojska.

Kandydaci ci stają przed komisją poborową celem zaciągnięcia ich do wojska.

Kandydaci, którzy nie stawili się przed komisją poborową, zostają skreśleni z listy uczniów przyjętych do szkoły.

§ 232. Kandydat do szkoły podchorążych marynarki wojennej, który został do niej przyjęty, zostaje zaliczony do stanu faktycznego uczniów szkoły w dniu zgłoszenia się do służby w terminie wyznaczonym przez komendanta szkoły.

Zaliczenie może nastąpić również w terminie późniejszym, jednak nie przekraczającym 14 dni, stosownie do uznania komendanta szkoły, jeżeli niezgłoszenie się kandydata w terminie nie było przezeń zawinione. O niemożności zgłoszenia się do służby w terminie wyznaczonym należy zameldować komendantowi szkoły najpóźniej do dnia trzech, licząc od dnia wyznaczonego do zgłoszenia się do służby.

Z chwilą zaliczenia do stanu faktycznego uczniów szkoły, otrzymują ci z nich, którzy jeszcze nie stali się żołnierzami w myśl art. 22 stopień wojskowy marynarza.

Komendant szkoły ogłasza w rozkazie dziennym na podstawie listy kandydatów przyjętych do szkoły i dokumentów ewidencyjnych, otrzymanych od powiatowego komendanta uzupełnień, zaliczenie kandydata do stanu faktycznego uczniów szkoły, oraz przydział do pododdziałów szkolnych.

Wszelkie należności związane ze służbą wojskową uczniów, przysługują im od dnia rozpoczęcia nauk (wyszkolenia), a w przypadku zgłoszenia się po tym terminie do służby, od dnia zaliczenia do stanu faktycznego uczniów szkoły. Wszelkie inne prawa oraz obowiązki wynikające z pełnienia służby w charakterze uczniów, ciąży na nich od dnia zaliczenia do stanu faktycznego uczniów szkoły.

§ 233. Przeniesienie ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej do szkoły kształcącej na oficerów zawodowych wojska, może nastąpić wyłącznie na prośbę ucznia i za pisemną zgodą ojca lub prawnego zastępcy w razie małoletności ucznia, jeżeli proszący odpowiada lub zadośćuczyni warunkom ubiegania się o przyjęcie do szkoły, do której ma być przeniesiony, oraz jeżeli w tej szkole są wolne miejsca.

§ 234. Prośby o przeniesienie ze szkoły podchorążych marynarki wojennej do jednej ze szkół kształcących na oficerów zawodowych wojska, rozpatrują komendanci tych szkół we wzajemnym porozumieniu.

Przeniesienie zarządza Minister Spraw Wojskowych na podstawie wniosku komendanta szkoły podchorążych marynarki wojennej.

Do art. 90.

§ 235. Tytuł podchorążego nadaje uczniowi szkoły podchorążych marynarki wojennej komendant szkoły po ukończeniu przez ucznia z pomyślnym wynikiem pierwszego okresu próbnego pływania na jednostkach floty.

Nadanie tytułu podchorążego należy ogłosić w rozkazie dziennym szkoły i odnotować w ewidencji ucznia.

Do art. 92.

§ 236. Uczniowie szkoły podchorążych marynarki wojennej otrzymują specjalne oznaki szkolne związane ze stopniem postępu w nauce, niezależnie od ewentualnie posiadanych stopni wojskowych.

Z oznakami szkolnymi wiążą się również specjalne tytuły szkolne.

Oznaki i sposób tytułowania uczniów szkoły podchorążych marynarki wojennej ustalają specjalne rozkazy.

Do art. 97.

§ 237. Jeżeli zachowanie się i postępy ucznia odpowiadają wymaganiom szkolnym, przechodzi on w miarę osiąganych postępów na wyższe roczniki, aż do chwili ukończenia szkoły i mianowania podporucznikiem zawodowym marynarki wojennej.

Uczniowie, co do których pod względem charakteru, lub zupełnego opanowania przedmiotów studjów, zachodzą wątpliwości, są poddawani przed przejściem na wyższy rocznik lub przed mianowaniem podporucznikiem zawodowym, dodatkowym egzaminom, ćwiczeniom lub praktyce w czasie przerw wakacyjnych lub po tych przerwach.

Czas trwania dodatkowej praktyki po ukończeniu szkoły przed mianowaniem podporucznikiem zawodowym nie może przekraczać jednego roku.

Zależnie od wyników dodatkowego egzaminu, ćwiczeń lub praktyki, uczniowie tacy są promowani na wyższy rocznik lub mianowani podporucznikami zawodowymi, albo też zwalniani ze szkoły.

§ 238. Zobowiązania materialne, związane ze służbą wojskową pełnioną w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej, mogą obejmować:

- a) obowiązek opłacania chesnego;
- b) obowiązek wpłacania składek na fundusz kulturalno-oświatowy;
- c) obowiązek zwrotu kosztów nauki i utrzymania, jakie poniósł Skarb Państwa na ucznia, w razie nieodsluszenia przez niego z własnej winy w charakterze zawodowego oficera marynarki wojennej — czasu wskazanego w § 259.

Do art. 94, 99 — 101.

§ 239. Zobowiązanie do służby wojskowej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej gaśnie w przypadkach:

- a) osiągnięcia stopnia podporucznika zawodowego,
- b) wyboru na posła do sejmiku lub senatora i przyjęcia mandatu,
- c) zwolnienia ze szkoły podchorążych marynarki wojennej,
- d) wydalenia ze szkoły podchorążych marynarki wojennej.

W powyższych przypadkach uczniowie szkoły podchorążych marynarki wojennej zostają zwolnieni ze służby wojskowej, pełnionej w charakterze uczniów.

§ 240. Zwolnienie za służby wojskowej, pełnionej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej, zarządza lub przeprowadza ko-

mendant szkoły, ogłaszając je w rozkazie dziennym z przytoczeniem powodów (§ 239 lit. a) do d) i daty zwolnienia oraz notując je w dokumentach ewidencyjnych zwolnionego.

Zwolnienie ma nastąpić najpóźniej do dni 3 od chwili zaistnienia podstaw do zarządzenia względnie przeprowadzenia tego zwolnienia.

§ 241. Zwolnienie ze służby wojskowej, pełnionej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej, na skutek osiągnięcia stopnia podporucznika zawodowego (§ 239 lit. a) zarządza komendant szkoły na podstawie dekretu nominacyjnego — w dniu nominacji.

Podchorążemu mianowanemu podporucznikiem zawodowym zalicza się czas służby pełnionej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej na poczet czynnej służby wojskowej, jeżeli nie uczynił jej zadość przed zaliczeniem do stanu faktycznego uczniów szkoły, lub na poczet zobowiązania do służby zawodowej, jeżeli do chwili zaliczenia do stanu faktycznego uczniów szkoły, pełnił służbę wojskową w charakterze zawodowego. Zaliczenie to nie może być uskutecznione w wymiarze większym, jak w stosunku dzień za dzień, a łącznie z czynną służbą wojskową, pełnioną przed zaliczeniem do stanu faktycznego uczniów szkoły, w wymiarze większym od czasu czynnej służby wojskowej, przewidzianego w ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym, lub od czasu złożonego zobowiązania się do służby zawodowej w charakterze podoficera zawodowego.

Dokumenty ewidencyjne i personalne podchorążego, mianowanego podporucznikiem zawodowym marynarki wojennej, przesyła komendant szkoły do kierownictwa marynarki wojennej.

§ 242. Zwolnienie ze służby wojskowej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej, na skutek wyboru na posła do sejmiku lub senatora i przyjęcia mandatu (§ 239 lit. b) zarządza komendant szkoły na podstawie listu wierzytelnego, wydanego przez komisję wyborczą, lub na podstawie legitymacji, wydanej przez biuro sejmiku lub senatu.

Takim uczniom zalicza komendant szkoły czas służby pełnionej w charakterze uczniów, analogicznie do postanowień § 241 ust. 2, oraz może im nadać tytuł podchorążego rezerwy marynarki wojennej na zasadach art. 99 ust. 4.

Uczniów zwolnionych ze służby, pełnionej w charakterze uczniów szkoły podchorążych marynarki wojennej, na skutek wyboru na posła do sejmiku lub senatora, przenosi komendant szkoły do rezerwy, a jeżeli w chwili zaliczenia do stanu faktycznego uczniów szkoły pełnili służbę zawodową w charakterze podoficerów zawodowych marynarki wojennej, przedstawia przełożonemu, wskazanemu w § 189, wniosek o przeniesienie ucznia w stan nieczynny (art. 81 ust. 1).

Dokumenty ewidencyjne uczniów, przeniesionych do rezerwy, przesyła komendant szkoły właściwemu powiatowemu komendantowi uzupełnień, a przeniesionych w stan nieczynny dowódcy właściwej formacji macierzystej.

§ 243. Zwolnienie ze szkoły podchorążych marynarki wojennej następuje:

- a) z powodu utraty obywatelstwa polskiego, lub zwolnienia od powszechnego obowiązku wojskowego z powodu ubiegania się o obce obywatelstwo (§ 246),
- b) z powodu stwierdzonej orzeczeniem komisji wojskowo-lekarskiej utraty wymaganych zdolności fizycznych (§ 245),
- c) z powodu niedostatecznych postępów w nauce (§§ 237, 246),
- d) z powodu stwierdzenia braku ogólnych kwalifikacji na oficera zawodowego marynarki wojennej (§ 247).

Zwolnienie może nastąpić na prośbę ucznia, lub w razie jego niepełnoletności, na prośbę jego prawnych zastępców, jeżeli interes służby na to pozwala (§ 248).

§ 244. Zwolnienie ze szkoły podchorążych marynarki wojennej na skutek utraty obywatelstwa polskiego lub ubiegania się o obce obywatelstwo (§ 243 lit. a) orzeka komendant szkoły na podstawie zawiadomienia przez powiatowego komendanta uzupełnień, o przeprowadzonym, w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, zwolnieniu ucznia z wyżej wymienionych przyczyn od powszechnego obowiązku wojskowego.

§ 245. Zwolnienie ze szkoły podchorążych marynarki wojennej na skutek utraty wymaganej zdolności fizycznej (§ 243 lit. b) orzeka komendant szkoły na podstawie świadectwa wojskowo-lekarskiego, wydanego w postępowaniu rewizyjnym przez wojskowy szpital morski, okręgowy lub szkolny i zatwierdzonego przez właściwego przełożonego.

§ 246. Zwolnienie ze szkoły podchorążych marynarki wojennej na skutek niedostatecznych postępów w nauce (§ 243 lit. c) następuje na podstawie niedostatecznej oceny postępu ogólnego ucznia, spowodowanej brakiem zdolności lub pilności, a ustalonej w myśl odnoszących przepisów na okresowych lub końcowych konferencjach klasyfikacyjnych.

O zwolnieniu orzeka komendant szkoły.

§ 247. Zwolnienie ze szkoły podchorążych marynarki wojennej na skutek braku ogólnych kwalifikacji na oficera zawodowego marynarki wojennej (§ 243 lit. d) orzeka komendant szkoły w przypadkach:

- a) ujawnienia okoliczności przewidzianych w § 221, a zaszłych przed zaliczeniem ucznia do stanu faktycznego uczniów szkoły;
- b) zajścia w czasie służby, pełnionej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej, okoliczności przewidzianych w § 221 lit. b), c), d);
- c) stwierdzenia braku cech charakteru i wystąpienia, istotnych dla oficera zawodowego, — mimo oddziaływania wychowawczego szkoły.

Podstawę orzeczenia komendanta szkoły w sprawie zwolnienia z powodów przewidzianych w ustępie pierwszym stanowi: albo protokół dochodzenia, przeprowadzonego celem ustalenia decydujących dla zwolnienia faktów i okoliczności, albo też opinia o ogólnych kwalifikacjach ucznia na oficera

zawodowego, ustalana na okresowych lub końcowych konferencjach klasyfikacyjnych.

W przypadku wniesienia przeciw uczniowi doniesienia karnego z powodu podejrzenia o popełnienie czynu przestępnego, komendant szkoły, jeśli nie zarządził zwolnienia w myśl ust. 1 po uprzednim przeprowadzeniu dochodzeń, odsyła takiego ucznia do formacji marynarki wojennej na czas do prawomocnego ukończenia postępowania sądowego — jeśli nie został zarządzonej areszt tymczasowy lub śledczy. O dalszej służbie wojskowej w charakterze ucznia, lub o zwolnieniu bądź też wydaleniu ucznia ze szkoły, decyduje komendant szkoły zależnie od wyników postępowania sądowego.

§ 248. O zwolnieniu ze szkoły podchorążych marynarki wojennej na prośbę (§ 243 ust. ost.) orzeka komendant szkoły.

Prośba o zwolnienie ma być wniesiona przez ucznia, a w razie jego niepełnoletności przez ojca lub prawnego zastępcę, z podaniem powodów, które powinny być uwzględnione.

Prośba o zwolnienie ze szkoły może być uwzględniona:

- a) jeżeli okoliczności życiowe ucznia zmieniły się istotnie w sposób utrudniający mu w wysokim stopniu pełnienie służby w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej, albo też, jeśli uczeń stracił rzeczywście zamiłowanie do służby w marynarce wojennej lub uzdolnienie do studiów wojskowych, oraz
- b) jeżeli w prośbie nie kryje się zamiar wykorzystania odbytych studiów wojskowych dla osiągnięcia osobistych korzyści, lub zamiar uniknięcia właściwego obowiązku wojskowego.

W przypadkach wątpliwych można uzależnić zgodę na zwolnienie ze szkoły od poprzedniego zwrotu wydatków poniesionych przez Skarb Państwa na utrzymanie i kształcenie ucznia w czasie służby, pełnionej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej.

§ 249. Zwolnienie ze szkoły w myśl § 244 — 248 ogłasza komendant szkoły w rozkazie dziennym, podając powody zwolnienia.

Uczniowie zwolnieni ze szkoły podchorążych marynarki wojennej, nie mogą być do niej powtórnie przyjęci.

§ 250. Wydalenie ze szkoły podchorążych marynarki wojennej ma charakter karny i następuje w przypadkach:

- a) wydalenia z marynarki wojennej na mocy wyroku sądowego (§ 252);
- b) wykluczenia z wojska przez właściwego przełożonego w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym (§ 252);
- c) skazania ucznia na karę lub za czyny, z którą lub z którymi łączy się w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym utrata prawa do odbywania skróconej czynnej służby wojskowej (§ 253);
- d) skazania sądowego, pociągającego za sobą degradację (§ 253);

e) orzeczenia komisji dyscyplinarnej, pociągającego za sobą degradację (§ 253).

§ 251. Wydalenie ze szkoły podchorążych marynarki wojennej powoduje:

- a) zwolnienie ze służby, pełnionej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej;
- b) utratę prawa do odbywania skróconej czynnej służby wojskowej;
- c) dla posiadających tytuł podchorążego rezerwy marynarki wojennej — utratę tego tytułu.

§ 252. Zwolnienie ze służby, pełnionej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej, oraz z szeregow, na skutek wydalenia z marynarki wojennej (§ 250 lit. a) lub wykluczenia z wojska (§ 250 lit. b), przeprowadza komendant szkoły na podstawie zarządzenia dowódcy o uprawnieniach dowódcy okręgu korpusu, orzekając równocześnie wydalenie ze szkoły oraz ogłaszając wydalenie i jego powody w rozkazie dziennym. Wydalenie ma być zanotowane w ewidencji.

Uczniom wydalonym z przyczyn podanych w ustępie pierwszym nie może być czas służby pełnionej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej zaliczony na poczet czynnej służby wojskowej, ćwiczeń w rezerwie lub czasu złożonego zobowiązania do służby zawodowej w charakterze podoficera zawodowego.

Dokumenty ewidencyjne wydalonych uczniów przesyła komendant szkoły właściwemu powiatowemu komendantowi uzupełnień.

§ 253. Zwolnienie ze służby, pełnionej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej, na skutek wydalenia ze szkoły z powodów, podanych w § 250 lit. c), d), e), zarządza komendant szkoły na podstawie własnego zarządzenia, wydane go w sprawie wydalenia ucznia ze szkoły.

Może być ono wydane na podstawie prawomocnego wyroku sądowego lub prawomocnego orzeczenia władzy administracyjnej, pociągającego za sobą skutki określone w § 250 lit. c) lub d), albo też na podstawie orzeczenia komisji dyscyplinarnej, pociągającego za sobą degradację (§ 250 lit. e).

Wydalenie ze szkoły na powyższej podstawie ogłasza komendant szkoły w rozkazie dziennym, podając powody wydalenia, oraz stwierdzając w rozkazie skutki, jakie pociąga za sobą wydalenie ze szkoły w myśl § 251 lit. b), c). Wydalenie ze szkoły jest notowane w ewidencji.

§ 254. Uczniowie wydaleniu lub zwolnieniu ze szkoły, na których ciąży powszechny obowiązek wojskowy i którzy w chwili zaliczenia do stanu faktycznego uczniów szkoły nie byli podoficerami zawodowymi, są obowiązani po zwolnieniu ze służby pełnionej w charakterze uczniów do odbycia:

- a) czynnej służby wojskowej, jeżeli nie uczynili jej zadość przed zaliczeniem do stanu

faktycznego uczniów szkoły podchorążych marynarki wojennej, a w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym podlegają temu obowiązkowi;

b) służby w rezerwie, jeżeli przed zaliczeniem do stanu faktycznego uczniów szkoły zostali zaliczeni do rezerwy, a w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym podlegają temu obowiązkowi;

c) służby w pospolitem ruszeniu, jeżeli równocześnie z orzeczeniem o ich niezdolności fizycznej lub psychicznej do służby w charakterze uczniów, została ustalona dla nich kategoria „C” lub „D” zdolności fizycznej do służby wojskowej w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

Zwolnieni ze służby wojskowej, pełnionej w charakterze uczniów z powodu braku fizycznych lub psychicznych zdolności do tej służby — jeśli została dla nich ustalona zupełna niezdolność do służby wojskowej (kat. „E”) w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym — tudzież zwolnieni ze służby w charakterze uczniów z powodu utraty obywatelstwa polskiego, lub zwolnienia od powszechnego obowiązku wojskowego z powodu ubiegania się o obce obywatelstwo są równocześnie zwolnieni od powszechnego obowiązku wojskowego.

§ 255. Czas służby pełnionej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej, może być zaliczony uczniom, obowiązany do odbycia czynnej służby wojskowej na poczet czasu czynnej służby wojskowej pod warunkiem ukończenia z pomyślnym wynikiem co najmniej pierwszego roku nauki, oraz rozpoczęcia tej służby bezpośrednio po zwolnieniu ze służby, pełnionej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej, a w przypadku orzeczenia czasowej niezdolności fizycznej do służby wojskowej (kat. „B”), najpóźniej w rok po zwolnieniu ze służby, pełnionej w charakterze ucznia.

§ 256. Zaliczenie czasu służby pełnionej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej, na poczet czynnej służby wojskowej, może być skuteczne w wymiarze: dzień na dzień, lub też w wymiarze mniejszym. Wymiar ten ma być tak obliczony, aby:

a) zwolnieni ze służby w charakterze uczniów szkoły podchorążych marynarki wojennej, którym nadano tytuł podchorążych rezerwy marynarki wojennej, odbywali w ramach czasu skróconej czynnej służby wojskowej co najmniej dwumiesięczną praktykę w formacjach na stanowiskach podoficerów;

b) zwolnieni ze służby w charakterze uczniów szkoły podchorążych marynarki wojennej, którym nie nadano tytułu podchorążych rezerwy marynarki wojennej, lub których zwolniono z tej służby na podstawie wydalenia ze szkoły z powodów wymienionych w § 250 lit. c), d), e), odbywali w ramach czasu nie skróconej czynnej służby wojskowej co najmniej trzymiesięczną służbę w formacjach.

Zaliczenie czasu służby w charakterze uczniów, na poczet czynnej służby wojskowej, orzeka komendant szkoły, ogłaszając o zaliczeniu w rozkazie dziennym i notując w dokumentach ewidencyjnych z ustaleniem w miesiącach i dniach wymiaru tego zaliczenia.

Zwolnionym ze służby w charakterze uczniów szkoły podchorążych marynarki wojennej, którym zaliczono czas tej służby na poczet czynnej służby wojskowej, nie przysługuje z tytułu przysposobienia wojskowego prawo do dalszych ulg w odbywaniu obowiązkowej służby czynnej.

§ 257. Zwolnieni ze służby pełnionej w charakterze uczniów szkoły podchorążych marynarki wojennej, którym zaliczono czas tej służby na poczet czasu czynnej służby wojskowej, są przeznaczani do tego rodzaju specjalności, w której są najlepiej wyszkoleni. O przeznaczeniu ich do rodzaju specjalności decyduje komendant szkoły. Posiadających kategorię „A” zdolności fizycznej do służby w marynarce wojennej — odsyła komendant szkoły z dokumentami ewidencyjnymi bezpośrednio po zwolnieniu ze służby, pełnionej w charakterze uczniów, do formacji wskazanej przez szefa kierownictwa marynarki wojennej i o dokonanych przydziałach zawiadamia właściwego powiatowego komendanta uzupełnień. Posiadających kategorię „B” komendant szkoły urlopuje na ściśle określony termin (§ 80), a ich dokumenty ewidencyjne przesyła do właściwego powiatowego komendanta uzupełnień.

Zwolnionych ze służby, pełnionej w charakterze uczniów, którym nie zaliczono czasu tej służby na poczet czynnej służby wojskowej, urlopuje komendant szkoły do czasu wcielenia przez właściwego powiatowego komendanta uzupełnień, — przysyłając mu dokumenty ewidencyjne zwolnionych. Wcielenie do czynnej służby następuje na ogólnych zasadach.

Zwolnionych ze służby, pełnionej w charakterze uczniów, a obowiązanych do służby w rezerwie lub pospolitem ruszeniu, tudzież zwolnionych od powszechnego obowiązku wojskowego zwalnia komendant szkoły z szeregów, a ich dokumenty ewidencyjne przesyła właściwemu powiatowemu komendantowi uzupełnień.

§ 258. Zaliczenie czasu służby, odbytej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej, na poczet złożonego zobowiązania do służby zawodowej w charakterze podoficera zawodowego marynarki wojennej, zarządza dowódca formacji macierzystej na wniosek komendanta szkoły. Zaliczenie to może nastąpić, jeżeli zwolniony ze szkoły podoficer zawodowy marynarki wojennej posiada co najmniej dobre kwalifikacje w zakresie dowodzenia i instruowania.

Do art. 102.

§ 259. Absolwenci szkoły podchorążych marynarki wojennej są obowiązani do odsłużenia w marynarce wojennej jako zawodowi trzykrotnego czasu pobytu ich w szkole, jako ekwiwalentu za koszty studiów.

TYTUŁ IV.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

§ 260. Do czasu zorganizowania w myśl ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) szkół powszechnych stopnia I lub III albo szkół równorzędnych jest wymagane w miejsce cenzusu wykształcenia, jakie daje ukończenie szkoły powszechnej stopnia III, ukończenie 7-klasowej szkoły powszechnej lub szkoły równorzędnej, — zaś w miejsce cenzusu wykształcenia, jakie daje ukończenie szkoły powszechnej stopnia I, lub szkoły równorzędnej, ukończenie 4 oddziałów 7-klasowej szkoły powszechnej lub równorzędnej.

§ 261. Szef kierownictwa marynarki wojennej może warunki dotyczące cenzusu wykształcenia ogólnego, wyszczególnione w § 91 pkt. 4, w przypadkach, uzasadnionych potrzebami służby, obniżyć. Uprawnienie to wygasa po 5 latach od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 262. Do podoficerów zawodowych marynarki wojennej, którzy przed wejściem w życie ustawy z dnia 28 stycznia 1932 r. o zmianach i uzupełnieniach niektórych postanowień rozporządzenia Pre-

zydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 214) posiadali stopień chorążego marynarki (bosmana floty), stosuje się wszystkie przepisy odnoszące się do podoficerów zawodowych marynarki wojennej z tą zmianą, że ci chorążowie marynarki nie składają próśb o przedłużenie służby zawodowej, ani też w myśl art. 56 i 57 zobowiązań do służby zawodowej.

§ 263. Podoficerowie i szeregowcy zawodowi marynarki wojennej, z którymi nie odnowiono zobowiązania do dalszej służby zawodowej w myśl zasad określonych w art. 104-a lub 104-b, mogą korzystać z urlopów dla odbycia kursów lub praktyki w myśl art. 77 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 251).

§ 264. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie z dnia 12 września 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 577).

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Załączniki do rozp. Min. Spraw Wojsk. z dn. 5 czerwca 1934 r. (poz. 580).

Wzór Nr. 1

do §§ 23, 159, 177.

(określenie formacji)

L. dz.

Z E Z W O L E N I E

na zawarcie związku małżeńskiego.

W myśl art.¹⁾ rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców marynarki wojennej (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 12, poz. 85) zezwalam

(stopień wojskowy—specjalność)	(nazwisko i imię)	(określenie formacji)
na zawarcie związku małżeńskiego z p.		
(imię i nazwisko narzeczonej)		

Zezwolenie niniejsze jest zaświadczeniem, że ze strony władz wojskowych nie ma przeszkód do zawarcia małżeństwa; — nie przesądza ono jednak czy do zawarcia małżeństwa nie zachodzą inne ustawowe przeszkody.

Zezwolenie niniejsze jest ważne na czas 6 miesięcy od dnia wystawienia.

.....dnia.....r.,
(miejscowość)

M. P.

.....
(podpis właściwego przełożonego)

Uwaga: ¹⁾ Należy wpisać art. 14 lub 60 zależnie od tego, czy zezwolenie jest udzielane podoficerowi lub szeregowcowi niezawodowemu (art. 14) czy też podoficerowi lub szeregowcowi zawodowemu (art. 60).

²⁾ Format 210 x 297 mm.

POLSKA MARYNARKA WOJENNA

Wzór Nr. 2

do § 28.

O. R. P.

Miejsce postoju

Dnia m-ca r.

Z A Ś W I A D C Z E N I E Nr.
o pozwoleniu udania się na ląddla
(stopień, specjalność, nazwisko i imię)przydział służbowy
(O. R. P.)

na czas: od godz. dnia m-ca r.

do godz. dnia m-ca r.

do miejscowości
(lub w obrębie portu — określić ilość kilometrów)

Zaświadczenie niniejsze uprawnia do noszenia munduru wojskowego bez broni.

Miejsce pieczęci okrągłej.

Podpis właściwego dowódcy O.R.P.
lub zespołu O.R.P.

Uwaga: Format 210 x 297 mm.

.....
(stopień, specjalność, nazwisko i imię)

Wzór Nr. 3

do § 65.

.....
(określenie formacji)**D E K L A R A C J A.**

Z uwagi na przyjęcie mnie do szkoły podchorążych rezerwy marynarki wojennej, oświadczam, iż znane mi są postanowienia §§ 65 i 66 rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 5 czerwca 1934 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców marynarki wojennej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 65, poz. 580) — wobec czego proszę o przeniesienie mnie do rezerwy z dniem ukończenia tej szkoły, lub z dniem zwolnienia mnie ze szkoły z powodów przewidzianych w § 60 powyższego rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych.

..... dnia r.
(miejscowość).....
(podpis deklarującego)

Pieczęć nagłówkowa.

Stwierdzam, że podoficer zawodowy marynarki wojennej

..... powyższą deklarację podpisał w mej obecności.
(stopień, specjalność, nazwisko i imię)..... dnia r.
(miejscowość)

Uwaga: Format 210 x 297 mm.

.....
(podpis właściwego przełożonego)

Przynależność macierzysta

Wzór Nr. 4
do §§ 90, 110.

Okręt lub pododdział

Miejsce i data

W N I O S E K

awansowy na stopień(tytułarny, rzeczywisty)

Stopień. Nazwisko, imię i specjalność	Data i miejsce urodzenia	Narodowość i wyznanie	Zawód cywilny	Wykształcenie ogólne	Data wstąpienia do mar. woj. (wojska)	Wyszkolenie wojskowe (kursy i t. p.)	Zajmowane stanowisko (funkcja)	Przebieg służby wojskowej		
								W marynar- ce lub woj- sku obcym	W marynarce lub wojsku polskim	
									w oddziałach lądowych	na jednost- kach pływają- cych
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Odnaczenia polskie i po- chwaty pisemne	K a r y		Praca w P. W.	Data ostatniego awansu	Streszczenie opinii oraz ogólnej oceny od daty ostat- niego awansu wraz z opinią fachową	Wnioski i opinie dowódców w sprawie awansowania i ich podpisy		Decyzja i pod- pis dowódcy awansującego
	Sądowe i daty orze- czenia	Dyscypli- narne i daty nałożenia				Dowódcy okrę- tu względnie pododdziału	Wyższych kolejnych przełożonych	
12	13	14	15	16	17	18	19	20

UWAGA: 1) Wniosek awansowy może obejmować również większą ilość przedstawionych do awansu — wniosek awansowy na chorążego marynarki ma być sporządzony oddzielnie dla każdego przedstawionego do awansu.

2) Format — 420 x 297 mm.

Wzór Nr. 5
do § 143.

D E K L A R A C J A.

Jako ojciec (zastępca prawny) niepełnoletniego
(stopień, nazwisko i imię

..... urodzonego dnia r.,
kandydata do służby nadterminowej)

wyrażam zgodę na zobowiązanie się jego do dwuletniej (jednorocznej) służby wojskowej w marynarce wojennej w charakterze nadterminowego.

..... dnia r.
(miejscowość)

.....
(podpis ojca lub prawnego zastępcy)

UWAGA: ¹⁾ Podpis ojca lub prawnego zastępcy ma być legalizowany sądowo lub notarialnie.

²⁾ Format 210 x 297 mm.

Wzór Nr. 6

do §§ 143, 165, 171, 186.

.....
(określenie formacji)

.....
(przydział służbowy)

D E K L A R A C J A.

..... urodzony w
(stopień, specjalność, nazwisko i imię) (miejscowość)

dnia r. zobowiązuje się w myśl art.¹⁾ rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. z r. 1933 Nr. 12, poz. 85) do służby wojskowej w marynarce wojennej na przeciąg²⁾ w charakterze³⁾

..... dnia r.
(miejscowość)

.....
(pieczęć nagłówkowa)

.....
(podpis zobowiązującego się)

Stwierdzam, iż powyższą deklarację podpisał w mojej obecności.
(stopień, nazwisko i imię)

..... dnia r.
(miejscowość)

.....
(podpis właściwego przełożonego lub powiatowego komendanta uzupełnień)

Stwierdzam przyjęcie wymienionego do służby wojskowej w charakterze podoficera zawodowego marynarki wojennej z dniem r. na przeciąg w rzeczywistym stopniu, a zarazem ogłoszenie przyjęcia w rozkazie dziennym Nr. pkt. z dnia r.

..... dnia r.
(miejscowość)

M. P.

.....
(podpis przełożonego uprawnionego do mianowania)

UWAGA: ¹⁾ Należy wstawić art. 52, jeżeli chodzi o zobowiązanie się do służby nadterminowej,—art. 56, jeżeli chodzi o pierwsze zobowiązanie się do służby zawodowej,—art. 57, jeżeli chodzi o przedłużenie zobowiązania się do służby zawodowej.

²⁾ Wstawić „2 lata” lub „1 roku”, jeżeli chodzi o nadterminowego,—„11 lat” jeżeli chodzi o pierwszy okres zobowiązania się do służby zawodowej, oraz odpowiedni okres czasu, jeżeli chodzi o przedłużenie służby zawodowej.

³⁾ Wstawić wyrazy: „nadterminowego” lub „zawodowego”—w zależności od tego czy kandydat zobowiązuje się do służby nadterminowej, czy zawodowej.

⁴⁾ Format 210 x 297 mm.

Wzór Nr. 7
do § 163 ust. 3.

.....
(określenie formacji)

.....
(przydział służbowy)

DEKLARACJA

.....zobowiązuje się w myśl § 163 ust. 3
(stopień, specjalność, nazwisko i imię)
rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 5 czerwca 1934 r. w sprawie wykonania rozporządzenia
Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców ma-
rynarki wojennej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 65, poz. 580) do uzupełnienia posiadanego wykształcenia do zakresu
szkoły powszechnej III stopnia w ciągu pierwszych 3 lat służby zawodowej, oraz stwierdza, iż znany mu
jest przepis ust. 4 tegoż §-u, stanowiący, że w przypadku niedotrzymania niniejszego zobowiązania zosta-
nie zwolniony ze służby czynnej.

.....dnia.....r.
(miejscowość)

.....
(podpis zobowiązującego się)

Pieczętka nagłówkowa.

Stwierdzam,iż powyższą deklarację
(stopień, specjalność, nazwisko i imię)
podpisał w mej obecności.

.....dnia.....r.
(miejscowość)

.....
(podpis właściwego przełożonego lub powiatowego komendanta uzupełnień)

(określenie formacji)

L. dz.

PROTOKÓŁ REHABILITACYJNY

spisany w dniu r. w (miejscowość) przez Komisję Reha-

bilitacyjną w składzie:

(określenie formacji)

przewodniczący

członkowie

w sprawie dostania się do niewoli (zaginienia na terenie działań wojennych) (stopień,

imię i nazwisko i przydział służbowy przesłuchiwanego)

- 1) stopień, specjalność, nazwisko i imię
- 2) rok urodzenia
- 3) w jakiej formacji pełnił służbę w chwili dostania się do niewoli (zaginienia na terenie działań wojennych)
- 4) kto był wtedy jego bezpośrednim dowódcą
- 5) dokładne wskazanie miejscowości, dnia i godziny dostania się do niewoli (zaginienia na terenie działań wojennych)
- 6) krótki opis szczegółowy dostania się do niewoli (zaginienia na terenie działań wojennych)
- 7) kto równocześnie został wzięty do niewoli (zaginął na terenie działań wojennych)
- 8) jak długo przebywał w niewoli i w jakich miejscowościach
- 9) w jaki sposób powrócił
- 10) kto może poświadczyć prawdziwość podanych okoliczności
- 11) inne pytania szczególne

(podpis lub znak ręczny przesłuchiwanego)

Na podstawie przesłuchania i przeprowadzonych badań,
Komisja Rehabilitacyjna wydaje następującą**d e c y z j ę:**

- a) dostanie się do niewoli (zaginienie na terenie działań wojennych)
uznaje się za usprawiedliwione;
- b) dostanie się do niewoli (zaginienie na terenie działań wojennych)
uznaje się za nieusprawiedliwione z powodów następujących
- c) dostanie się do niewoli (zaginienie na terenie działań wojennych)
budzi wątpliwości.

(podpisy członków Komisji)

.....
.....
(nazwisko zawód i dokładny adres)

DEKLARACJA.

W związku z wniesioną przez p.
(nazwisko i imiona kandydata)
prośbą o przyjęcie do poświadczam, iż kandydującego
znam osobiście od roku..... i udzielam o nim co do wymaganych kwalifikacyj moralnych, następujących
referencji:

- a) karalność sądowa i administracyjna:
- b) lojalność państwowa i patriotyzm polski:
- c) honorowość kandydata:
- d) uleganie nałogom:

Referencji powyższych udzielam z pełną świadomością ich znaczenia ze względu na wysokie warunki, jakie stawiane są pod względem moralnym kandydatom do szkół kształcących na oficerów zawodowych.

Powyższą deklarację traktuję jako poufną i wobec tego o jej treści nie powiadomiłem petenta, co niniejszem stwierdzam.

..... dnia..... r.
(miejscowość)

.....
(podpis deklarującego)

UWAGA: 1) Deklarację należy doręczyć petentowi w kopercie zamkniętej i olakowanej.

2) O ile składający deklarację posiada stopień wojskowy — należy to przy podpisie zaznaczyć.

3) Format 210 x 297 mm

Wzór Nr. 10

do § 225.

(Nazwisko, imiona i adres kandydata, a dla pełniących służbę
wojskową: stopień wojskowy, specjalność, nazwisko, imiona
i przydział służbowy)

DEKLARACJA.

Oświadczam, iż postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców marynarki wojennej (Dz. U. R. P. z r. 1933 Nr. 12, poz. 85), dotyczące służby wojskowej pełnionej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej, są mi znane i zobowiązuję się do tej służby od dnia przyjęcia mnie do szkoły i zaliczenia do stanu faktycznego jej uczniów.

Zobowiązuję się również, w razie ukończenia szkoły, do odsłużenia w wojskowej służbie zawodowej w marynarce wojennej okresu czasu przewidzianego powyższem rozporządzeniem lub przepisami wydanymi na jego podstawie, oraz do odpowiedzialności całym swoim majątkiem za zobowiązania majątkowe, związane ze służbą w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej.

..... dnia.....r.
(miejscowość)

.....
(podpis kandydata legalizowany sądowo lub notarialnie)

.....
(Nazwisko, imiona, adres i zawód osoby zobowiązującej się
solidarnie do odpowiedzialności majątkowej)

Zobowiązuję się do solidarnej odpowiedzialności całym swoim majątkiem za zobowiązania majątkowe, związane ze służbą wojskową..... w charakterze ucznia
(nazwisko i imiona kandydata)
szkoły podchorążych marynarki wojennej.

.....
(podpis legalizowany sądowo lub notarialnie)

UWAGA: W przypadkach niepełnoletności kandydata do szkoły podchorążych marynarki wojennej, powinna być na deklaracji wyrażona przez ojca lub prawnego zastępcę zgoda na zobowiązanie się, następującej treści:

„Jako ojciec (prawny zastępca) syna mego (pupila).....
(nazwisko i imiona kandydata)
wyrażam całkowitą zgodę na zobowiązanie się jego do służby wojskowej w charakterze ucznia szkoły podchorążych marynarki wojennej”.

.....
(podpis legalizowany sądowo lub notarialnie)